

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 55 • nr. 10 • november 2019 • € 1,75 • www.sp.nl

AAN U DE KEUS!
DE KANDIDATEN

STIKSTOF-CRISIS: NEDERLAND OP SLOT?

KOM NAAR DE LEDENVERGADERING

In alle SP-afdelingen worden **tussen 13 en 23 november** ledenvergaderingen gehouden. SP-leden stemmen over de samenstelling van het partijbestuur, denken mee over het congresstuk en kiezen afgevaardigden voor het congres van 14 december.

Het is belangrijk dat ook u probeert hier bij te zijn. Zodat alle leden zo veel mogelijk gehoord worden. Kijk op de SP-website van uw afdeling voor data, of bel iemand van uw bestuur als u vragen heeft.

Weet u niet bij welke afdeling u hoort?

Gebruik de afdelingenvinder: sp.nl/afdelingen

★ ROOD
jong in de SP

**BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID?
SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE
POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!**

ACTIEGROEP NIET IN MIJN NAAM

Met de actiegroep **Niet in mijn Naam** staat ROOD op voor internationale solidariteit. Dit doen we door acties en bijeenkomsten te organiseren over actuele thema's. Zo is afgelopen maand de petitie **Don't Iraq Iran** van www.stopdebommen.nl overhandigd aan minister Blok. Daarin wordt Nederland opgeroepen om zich uit te spreken tegen een Amerikaanse aanval op Iran. De komende periode gaat de actiegroep met uiteenlopende acties aan de slag om de beweging in Nederland tegen oorlog en onderdrukking verder op te bouwen. Ben jij lid van ROOD?

Mail naar rood@sp.nl als je wil meedenken of -doen!

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Maurits Gemmink, Robert de Klerk
Nenad Mečava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Wieb Kiestra,
Peter Sas, Karen Veldkamp

Foto cover
Wiebe Kiestra

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties

Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement

€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen

T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm

Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgelideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

'Sancties tegen Turkije nodig'

4

Stikstof

Wat is nou het échte probleem?

6

Voorzitterskandidaten

Dit zijn ze

11

Het zorgbuurthuis

...en een accordeonist speelt liedjes van vroeger

20

Den Haag

Krimi op het stadhuis

26

15 Aangenaam:

De kandidaten voor het partijbestuur

25 Argentinië:

Nieuwe hoop voor Latijns-Amerika?

28 Linksvoor:

Arina Amma is actief in twee afdelingen tegelijk

16, 17, 18, 19, 29 Nieuws 30 Brieven 31 Puzzel 32 Theo

COLUMN

Stop de permanente oorlog

Als klein meisje zat ik thuis op de bank. CNN stond aan. Het scherm was helemaal zwart, met de bekende titelbalk van CNN met hoofdletters. Af en toe zag je een groen lichtje. De wereld kon live meekijken hoe een oorlog werd gestart. De groene lichtjes waren de bommen die vielen. Wat ik me nog goed herinner is het gevoel van machteloosheid. Het feit dat er daar waar de bom viel misschien ook wel een meisje thuis op de bank zat voelde zo ontzettend machteloos.

Datzelfde machteloze gevoel overviel mij weer toen ik hoorde dat Turkije op illegale wijze Noordoost-Syrië was binnengevallen. Zoveel mensen op de vlucht, verdreven van huis en haard. Zoveel gruwelijke oorlogsmisdaden. Zoveel onschuldige slachtoffers. En dat alles om de Koerden te breken. De Koerden die met gevaar voor eigen leven de IS-barbaren hebben verjaagd. Goed genoeg om als bondgenoot een gezamenlijke vijand te bevechten. Daarna genadeloos afgedankt.

Internationale politiek is soms onnavolgbaar. Een zogenaamde 'NAVO-bondgenoot', die een land binnenvalt zonder zelf aangevallen te worden. Iedereen sprak schande van de invasie van Turkije. Partijen buitelden over elkaar heen om Erdogan te veroordelen. Maar het blijft vooral bij woorden. Harde sancties blijven uit. Het ter discussie stellen van het NAVO-lidmaatschap van Turkije blijft uit. Op zo'n moment zie je duidelijk dat er ook andere belangen meespelen. De VVD durfde zelfs te benoemen dat sancties tegen Turkije niet ten koste mogen gaan van de Corendon-vakanties.

Inmiddels lijkt er een wapenstilstand te zijn bereikt, door een afspraak tussen president Trump en Erdogan. Exact dezelfde twee presidenten sloten twee weken eerder de deal waardoor Erdogan Syrië kon binnenvallen. De uitkomst? Turkije krijgt een bufferzone in Noord-Syrië, waar Koerden zeer waarschijnlijk niet welkom zijn. Het geweld heeft gewonnen, de inwoners van Noord-Syrië hebben verloren. Syrië is, net als veel andere landen in het Midden-Oosten, het strijdtoneel van grotere politieke machtspeletjes. Door buitenlandse inmenging is de oorlog al vele malen verlengd. Keer op keer worden onschuldige mensen daar het slachtoffer van. Laten we stoppen met deze permanente oorlog.

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

TURKSE INVASIE NOORD-SYRIË

‘RELATIES MET TURKIJE HERZIEN’

De inval van Turkije in Noordoost-Syrië heeft velen verbaasd, evenals het besluit van de Amerikaanse president Trump om de VS-troepen daar weg te halen. Misschien even verbazend is de totale radeloosheid en hulpeloosheid van de EU, maar ook de VN en de NAVO. Ondertussen voltrekt zich een enorme humanitaire ramp.

Maar is die verbazing eigenlijk terecht? Nou nee, want Turkije voert al langer illegale militaire acties uit in het gebied; dit is al de derde keer in Noordoost-Syrië. En critici wijzen al langer op het feit dat de EU zich heeft laten gijzelen door de Turkije-deal en economische belangen. In die zin is het allemaal weinig verrassend. Wel verrassend was dat Trump carte blanche gaf aan Erdogan om Syrië binnen te vallen. ‘Een

daad van agressie, volstrekt in strijd met het internationaal recht’, zegt SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut. En Trump? Die werd vervolgens vreemd genoeg weer kwaad op de Turken vanwege de invasie en dreigde hun economie te ‘vernietigen’. Het gevolg was een oorlogspauze, door Trump gevierd als een ‘deal’, om de strijdende Koerden de kans te geven het gebied te verlaten. Maar even later trok Trump de dreigementen

weer in en beschermt hij wel de Syrische olievelden. En inmiddels hebben de Russen een akkoord met Turkije gesloten, dat gezamenlijke controle over Noordoost-Syrië behelst. Zo doen de grote jongens dat. Maar Sadet Karabulut wijst op het lot van de Koerden en spreekt van verraad: ‘De Koerden vochten voor ons allemaal tegen IS. Zij werden gesteund door het Westen en als dank krijgen ze een mes in de rug. Het

De Supersamenwerker

Charles Robert Darwin. Autodidact en wereldbekend. Leefde van 12 februari 1809 tot 19 april 1882.

Vraag mensen waar Darwin na al zijn zelfstudie om bekend stond en je zult *survival of the fittest* horen. Vraag hen vervolgens wat dat betekent en het antwoord zal niet zelden samen te vatten zijn met het recht van de sterkste, eigenbelang en concurrentie. Natuurlijke selectie door brute kracht en egoïsme. In de strijd om te overleven wint op die manier de sterkste soort.

Die antwoorden zijn niet verrassend, maar historisch en wetenschappelijk onjuist. Ze berusten op ideologie, niet op biologie. De 'fittest' zijn namelijk niet degenen die het grootst, sterkst en meest bloeddorstig zijn, maar degenen die het best samenwerken.

Onze evolutie is veel meer beïnvloed door ons empathisch vermogen en ons gedurende miljoenen jaren verworven sociale gedrag dan door concurrentie.

Johan Hoebeke is biochemicus en Dirk van Duppen is huisarts en voorzitter van Geneeskunde voor het Volk. Ze verdiepten zich in een berg aan recent wetenschappelijk onderzoek van antropologen, biologen, kinderspsychologen, neurowetenschappers en vele anderen. Daaruit ontstond het boek *De Supersamenwerker*.

Het boek opent ogen en is een genot voor de geest. Het haalt de oeverloos herhaalde fabel van winnaars en verliezers volledig onderuit. Ook al is de neoliberale leugen nog zo snel, de neurowetenschappelijke waarheid achterhaalt 'm wel. Nog belangrijker: het biedt hoop en stemt optimistisch.

Eind november ontvangen we de heren Van Duppen en Hoebeke op onze partijraad. Lees het boek en laat me via ronmeyer@sp.nl weten welke vragen ik de heren zeker moet stellen.

de ene NAVO-lidstaat de andere op eigen houtje groen licht geeft voor een militaire invasie zonder toestemming van de NAVO zelf. Bondgenoten zei u? Tal van EU-landen, waaronder Nederland, toonden zich ongerust en legden Turkije na grote publieke en parlementaire druk een wapenembargo op. Maar wapens heeft het land, getuige de invasie, kennelijk al zat. Economische sancties zouden voor de land liggen. Maar wat als Turkije de vluchtelingendeal opzegt? Met andere woorden: in hoeverre is Europa chantabel? Radeloosheid, hulpeloosheid alom.

'De EU en ook Nederland zitten ermee in hun maag', zegt Sadet Karabulut. Zij bepleit persoonlijke, diplomatieke en economische sancties. 'Het is zaak dat de relatie met Turkije wordt herzien. Overgaan tot de orde van de dag is geen optie. Daarnaast moet Turkije uit de NAVO. Goed, de wapenhandel vanuit Nederland ligt nu dan weliswaar zo goed als stil, maar de afgelopen jaren is voor honderden miljoenen geëxporteerd en van sancties en herziening van de relatie is nog geen sprake.'

Trump lijkt met het terugtrekken van de troepen uit Noordoost-Syrië een verkiezingsbelofte na te komen: minder Amerikaanse bemoeienis in buitenlandse conflicten. Dat mag destijds menigeen als muziek in de oren geklonken hebben, maar is de VS-president wel zo consistent? Onlangs stuurde hij nog duizenden extra militairen naar het Midden-Oosten, nota bene naar het heilige land van de moslims: Saudi-Arabië. En in het geval van Syrië, respectievelijk IS, is het van belang om te weten wat de oorzaken van de ellende in dat deel van het Midden-Oosten zijn. IS is ontstaan als gevolg van de illegale interventie in Irak in 2003, hetgeen duidt op een aanzienlijke verantwoordelijkheid van het Westen voor de regio. Om tot een oplossing te komen moet volgens Sadet Karabulut internationaal recht worden nageleefd en tegen Turkije opgetreden, moeten alle troepen zich uit de regio terugtrekken en moet gewerkt worden aan wederopbouw.

Ondertussen voltrekt zich een humanitaire catastrofe in Noordoost-Syrië. Vlak na de Turkse inval maakten de Verenigde Naties melding van zeker 160.000 vluchtelingen die zuidwaarts trekken, enkele weken later zou het al gaan om 200.000.

tekst Rob Janssen
illustratie Arend van Dam

doel van de Turkse premier Erdogan is het opschuiven van de landsgrens met Syrië met 30 kilometer naar het zuiden, en dat over een lengte van 600 kilometer. Dit terwijl de Koerdische autonome regio beschikt over een eigen leefbaar bestuur, waarin christenen, Koerden en Arabieren samenwerken en –leven. Dat heeft juist voor rust in de regio gezorgd.'

Sancties nu

Nu kun je je de vraag stellen: kan dit allemaal zomaar? Antwoord: nee, maar het gebeurt gewoon. De EU en ook de Verenigde Naties hebben hun zorgen geuit, de NAVO werd naar verluidt niet eens ingelicht over de acties van Turkije en de VS. Saillant detail is dat beide landen lid zijn van de NAVO. Waarmee de bizarre situatie is ontstaan, dat

‘DE STIKSTOF-CRISIS IS HET GEVOLG VAN

Plots zit Nederland op slot en lijkt iedereen ineens iedereen in de weg te zitten in de stikstof-discussie. Boeren, milieu-organisaties, werkgevers, de woon- en bouwsector en uiteraard politici buitelen over elkaar heen. Overeenstemming over een brede, maatschappelijke toekomstvisie is nog ver te zoeken. Hoe heeft het zo ver kunnen komen? En wat kan er allemaal nog wel in ons land? Beter gezegd: wat móét er nu absoluut gebeuren? tekst Rob Janssen

WEGKIJKEN DOOR DE OVERHEID'

DE UITSPRAAK over het stikstofbeleid eerder dit jaar is ingeslagen als een bom. De Raad van State kraakte het zogenaamde Programma Aanpak Stikstof (PAS), aan de hand waarvan Nederland dacht gewoon te kunnen (door)bouwen rondom beschermde natuurgebieden. Niet dus; het beleid blijkt in strijd met de Europese regels. Vervolgens kwam het advies van de commissie-Remkes,

die naar aanleiding van de uitspraak aanbevelingen deed over de verlening van vergunningen in het kader van de stikstofproblematiek. Conclusie daaruit: heel veel dingen kunnen niet meer. Half oktober kwam onderzoeksbureau TNO ook nog eens met het nieuws dat Nederland per hectare de grootste stikstofproducent van Europa is. Plus dat we onze reputatie als exportland op

bedenklijke wijze eer aan blijken te doen: er blijkt drie keer meer Nederlandse stikstof in onze buurlanden terecht te komen dan andersom. Ook stelde TNO nog eens helder dat stikstof voortkomt uit stikstofoxiden en ammoniak. Ammoniak is grotendeels afkomstig uit mest van de veehouderijen; stikstofoxide uit industrie en verkeer. En nu? Vijf invalshoeken.

foto EyeEm GmbH / Hollandse Hoogte©

foto Myrke Vissia©

PAULUS JANSEN
DIRECTEUR VAN DE WOONBOND

‘WE KUNNEN DE VRAAG NAAR WONINGEN NU AL NIET BIJBENEN’

‘IK DENK DAT het advies van de commissie-Remkes de plank misslaat. Kijk, dat verkeer en landbouw de twee grote boosdoeners zijn als het gaat om stikstof-uitstoot lijkt me evident. Maar wat ik zwak vind in het advies, is dat er geen rem komt op de zogenaamde locatiegebonden afwegingen. Dus dat je op iedere postzegel waar iets gebouwd wordt effecten gaat registreren omdat er even verderop een natuurgebied ligt. Dat is allemaal papieren werkelijkheid, werkgelegenheid voor adviesbureaus. Dat registreren betekent dat het een half jaar of langer gaat duren.

Ik stel een andere, veel effectievere benadering tegen milieuschade voor: maatregelen nemen aan de bron. Ten eerste: de emissiebronnen moeten schoner worden. Dus stel dat de emissie (de uitstoot, -red.) in Nederland voor een kwart door de industrie veroorzaakt wordt, voor een derde door de landbouw en voor de rest door andere bronnen, dan kan je zeggen: de industrie moet gewoon een procent per jaar schoner

worden. Dat is te vergelijken met de normen voor vrachtwagens (de zogenaamde Euro-normen, -red.); stapsgewijs zijn de emissies daarvan kleiner geworden. Dat kun je voor alle grote bronnen doen.

‘Ik vind het geschift’

Bij zowel woningen als kantoorgebouwen gaan de emissies al jaren achteruit! Hoe komt dat? Omdat we vanaf de jaren tachtig al bezig zijn met beter isoleren en sinds een paar jaar ook met het aardgasvrij maken van gebouwen. En als je overschakelt op zonnepanelen en een waterpomp, dan produceer je geen stikstof meer in je woning. Dus het bouwen van nieuwe woningen die aardgasvrij zijn, is de beste manier om stikstof in stapjes te gaan terugbrengen. Het krankzinnige van wat we nu doen, is dat we projecten die op dit moment in de pijplijn zitten vertragen of misschien zelfs afblazen omdat een of ander adviesbureau zegt: “Ja, maar tijdens het bouwen rijden er wat graafmachines en vrachtwagens rond.” Dus die emissie vinden

we zó belangrijk, dat het project niet mag doorgaan. Ik vind het geschift.

Ik vind het prima dat ook de woningbouw en de bouw bijdragen aan het terugdringen van de missies van stikstof – overigens naar rato, want de grootste emissies komen uit de veeteelt, de industrie en het auto- en vliegverkeer – maar de beste manier is alle woningen nog beter isoleren en van het gas halen, want dan heb je helemaal geen stikstof meer. Namelijk als gevolg van het feit dat die huizen er staan! Dan hou je nog een klein beetje over van emissie tijdens de bouw, ja. Nou, hoe daarmee wordt omgegaan is een voorbeeld van hoe perfect Nederland is om zichzelf in de problemen te brengen. Geen enkel Europees land doet het zoals wij. In plaats daarvan moeten we zeggen: stapsgewijs aan de bron gaan we die emissies terugbrengen en stoppen met dat hele gedoe van toetsing op locatie. Stoppen! Want het gevaar is dat de hele woningbouw op z'n gat komt te liggen. Het aandeel van de woningbouw is maar 3 procent in ammoniak en 6 procent van de stikstofoxide. Een bescheiden deeltje van het geheel dus. En dan gaan we die woningbouw dus op slot gooien, terwijl we al een probleem hebben om de vraag bij te benen. Als je het bekijkt vanuit het oogpunt van proportionaliteit – dus: de ingreep moet in verhouding zijn tot het probleem en wie dat probleem veroorzaakt – slaat dit helemaal nergens op.’ •

‘De les is duidelijk: als je wegstijgt van je problemen, worden ze alleen maar groter’

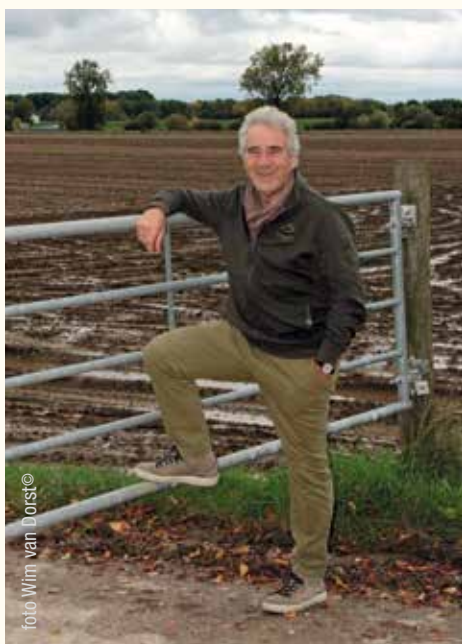

foto Wim van Dorst©

JULES IDING
AUTEUR VAN HET BOEK ‘AARDE, BOER EN CONSUMENT VERDIENEN BETER’

‘HET PROBLEEM ZIT VEEL DIEPER’

‘DE HUIDIGE DISCUSSIE gaat maar over één probleem van de landbouw en helemaal niet over de lange termijn. Ik denk dat de landbouw in Nederland op een doodlopende weg zit en dat het niet vol te houden is om op deze grote schaal voor de wereldmarkt te produceren. Eén aspect wordt er in het advies van de commissie-Remkes uitgepakt, omdat Nederland stilvalt door die stikstof. Maar er is veel meer aan de hand. De maatregelen betreffen allemaal de korte termijn en komen neer op het plakken van pleisters.

Kringlooplandbouw moet je zeker serieus nemen, maar dan moet je wel afspre-

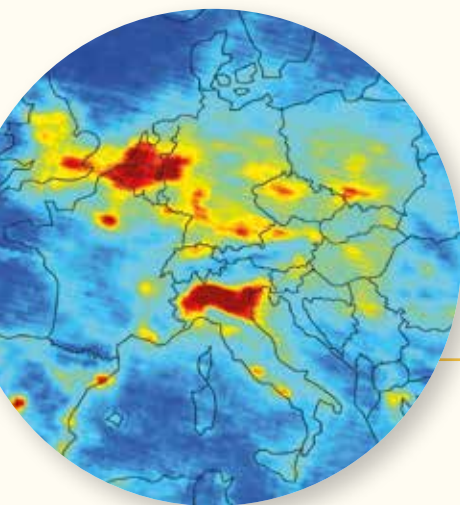
ken waar je het over hebt. Kijk, je kan de kringloop beschouwen op de schaal van Nederland. De minister beschouwt het op de schaal van West-Europa. Ik denk dat wij in Nederland kringlooplandbouw moeten hebben op de schaal van de regio, de mini-provincie zo je wilt, en dat je moet produceren op de schaal van het gezinsbedrijf. Dat wil niet zeggen dat er geen grote bedrijven kunnen bestaan als gezinsbedrijf. Maar je moet de landbouw helpen met de omschakeling, en al die Europese subsidies inzetten om de omschakeling naar die circulaire landbouw op de schaal van de regio te realiseren.

ERIC SMALING
LANDBOUWKUNDIG ONDERZOEKER
AAN DE WAGENINGEN UNIVERSITEIT

‘STAPPEN DURVEN ZETTEN’

‘IK DENK DAT we op een punt zijn gekomen waar we ons moeten afvragen: hoeveel wil je nou eigenlijk nog doorgroeien? Schiphol, vliegveld Lelystad, de aanleg van nieuwe wegen...: moet je op een gegeven moment niet zeggen: het is genoeg zo? Oké, je moet wel blijven inzetten op woningbouw. Maar verder moet je echt naar het openbaar vervoer gaan kijken, de landbouw anders inrichten en de maximum-snelheid beteugelen. Die stappen moet je onderhand echt durven zetten. Op het gebied van mobiliteit vind ik de verlaging van de maximumsnelheid een goed idee. Maar niet elke snelweg ligt ook aan een Natura 2000-gebied. Wat nodig is, is dat er veel meer wordt geïnvesteerd in openbaar vervoer en in goederenvervoer via de binnenvaart. En minder in autoverkeer. Zolang die stap niet is gezet, zijn het toch weer allemaal lapmiddeltjes om weer net te kunnen voldoen aan die natuurdoelen.

We moeten echt gaan omdenken nu. De uit-

spraak van de Raad van State wijst ons erop dat ons land tjokvol is met mensen, dieren, industrie en verkeer. Op een gegeven moment kun je dat niet allemaal meer met lapmiddeltjes blijven behappen. Hoe dan wel? Een voorbeeld: is het niet van de gekke dat de laatste tien jaar de prijsverhoging in het openbaar vervoer hoger is geweest dan voor autoverkeer? Dat is toch een totaal verkeerd signaal! Dat geldt op zich voor het hele land, maar in de Randstad loop je daar het snelste tegenaan. In het hele ov-netwerk rondom de grote steden moet veel beter geïnvesteerd worden. In Noord-Holland bijvoorbeeld moet vanaf Amsterdam naar Almere, Hoorn en Alkmaar een snelle lightrail-achtige verbinding komen. Dat scheelt je heel veel autoverkeer.

‘We moeten nu echt gaan omdenken’

Kijk, als jij de bevolking gaat opzadelen met allemaal maatregelen die te maken hebben met klimaatverandering en stikstofuitstoot en je gaat dan wel midden in een

beschermd natuurgebied een Formule 1 race organiseren, dan is dat niet serieus te nemen. Dan kun je mensen ook niet lastigvallen met allemaal isolatie-maatregelen aan hun huizen, dat is wat mij betreft niet te combineren. Dus ja, het rapport-Remkes; ik ben er op zich wel happy mee. Want het is tamelijk concreet in wat er nodig is. Maar ja, de ministers zullen vrij snel met bijvoorbeeld de ANWB en de LTO aan tafel zitten en dan wordt alles toch weer afgezwakt. Maar dat kan nu niet meer. Er moet nu echt een knop worden omgezet en niet een beetje hier en daar wat worden bijgesteld. Je zit nou eenmaal vast aan die natuurdoelen. Dan kun je zeggen dat we niet hadden moeten instemmen met die Natura 2000-gebieden. Maar dat hebben we wél gedaan en het is ook een Europese verplichting. Dat zijn dus je randvoorwaarden. En het is terecht dat je de natuur ook haar plek gunt; en dat je de rest van de dingen die je doet ook afstemt op het behoud van de natuurwaarden.’ •

< Stikstofdioxide-data van de Envisat-satelliet zijn in 2004 tot beeld verwerkt op de universiteit van Heidelberg. De grote steden van Europa vallen op, maar zeker ook dat Nederland in van de twee sterkst vervuilde gebieden in Europa ligt.

foto University of Heidelberg©

‘De landbouw wordt bestuurd door vier grote handelshuizen’

Ik vind dat de politiek het helemaal heeft laten afweten. Individuele boeren moet je niet aanwijzen als de schuldigen; ook hun organisaties als de LTO hebben ertoe bijgedragen dat deze problemen er zijn. Men wil gewoon de werkelijkheid niet onder ogen zien. En nu zijn er maatregelen om de Natura 2000-gebieden te ontzien, maar ondertussen is op het boerenland driekwart van de vogels verdwenen. Enorme hoeveelheden insecten zijn weg. Dus het probleem zit veel dieper dan alleen maar stikstof. Het gaat ook over CO₂ en over te veel mest in

de bodem. En nu krijg je het bedenkelijke gebeuren dat de cijfers in twijfel worden getrokken.

Zo gaat het al tientallen jaren. Eerst wordt het probleem ontkend en als dat probleem vervolgens wordt aangetoond worden de methodes in twijfel getrokken en uiteindelijk leidt het tot normen, waarvan zal blijken dat we er nog lang niet zijn. Waarna de boeren worden overstelpt met weer nieuwe regelgeving waar ze stapelgek van worden. Kijk nou eens naar wat er op de lange termijn moet gebeuren! De landbouw wordt bestuurd door vier grote handelshuizen op de wereld; zij zijn verantwoordelijk voor

het gesleep met voeding, voedingstoffen en mest over de planeet: en in hun kielzog gaan de ‘buyers’ daarin mee. Denk aan Monsanto, Campina, Rabobank, Vion (de grootste slachterij van Europa, –red.) . Die bedrijven hebben alleen belang bij groot-schalige landbouw. Het wonderlijke is dat je vervolgens ziet dat bijvoorbeeld Vion en For Farmers (een veevoedergigant uit Oost-Nederland, –red.) de boerenprotesten aan het sponsoren zijn. Ik snap wel dat die boeren stapelgek worden en ten strijde trekken, maar als we zo door blijven gaan is er geen perspectief.’ •

foto Willem Croese©

BERT VAN DEN BERG
PROGRAMMAMANAGER DIERENBESCHERMING

‘KUNNEN DIE PROCEDURES NIET WAT SNELLER?’

‘ALS DE COMMISSIE-REMKES adviseert om technische maatregelen in de boerenbedrijven te nemen om de stikstof-uitstoot te verminderen, is het niet uitgesloten dat dierenwelzijn het kind van de rekening wordt. Dat ligt namelijk aan welke technische maatregelen je neemt. Op dit moment is de best beschikbare techniek een luchtwasser bouwen aan de stal. De luchtwasser is eigenlijk een techniek van de vorige ronde, toen we zure regen en ammoniakuitstoot van veehouderijen aan het aanpakken waren. Een luchtwasser werkt het beste als je de dieren opstalt, in de stal zet dus. Dat is bij varkens en kippen helaas meestal het geval, maar bij melkkoeien is het nog altijd zo dat 69 procent van de koeien weidegang krijgt en bij de Dierenbescherming hopen we dat dat weer meer wordt. En bovendien leidt weidegang ook tot minder ammoniakuitstoot en minder stikstofdepositie (stikstof die vanuit de lucht op de bodem neerkomt, –red.). Maar goed, een luchtwasser is eigenlijk symptoombestrijding.

Er zijn nu allerlei technieken om het probleem bij de bron aan te pakken. Maar die technieken zijn nog niet allemaal officieel erkend. Dat betekent dat een gemeente bij vergunningverlening kijkt of een bepaalde methode of techniek op de lijst staat en zegt: sorry, kennen we niet, geven we geen

vergunning voor. Er is al heel lang discussie met het ministerie over de vraag: kunnen die procedures voor de erkenning van nieuwe systemen niet wat sneller? Want er zijn alternatieven voor luchtwassers.

Een groot nadeel van de luchtwassers uit het oogpunt van dierenwelzijn is dat de uitstoot van de stal weliswaar schoner wordt, maar de lucht in de stal even vuil blijft. Het stinkt meestal enorm naar ammoniak in de stal en het is niet voor niks dat luchtwegproblemen het grootste gezondheidsprobleem zijn voor varkens en kalveren. Maar ook voor de mensen die daar moeten werken is dat heel ongezond. Er zijn technieken om mest en urine te scheiden en direct de stal uit te voeren, maar die geven ‘maar’ 70 procent reductie. En de luchtwassers, als ze tenminste goed werken, 85 procent. En zou je dus voor de keus komen te staan: milieu of dierenwelzijn? Dan zeggen wij: als je nou minder dierlijke eiwitten eet – en als je dan vlees, zuivel of eieren eet, voor diervriendelijkere producten kiest – dan kun je zowel milieu als dierenwelzijn dienen.

‘Moeten we dan ook maar kinderarbeid invoeren?’

Ander aspect: de kanalen van de luchtwassers willen er nog weleens voor zorgen dat een stalbrand heel snel om zich heen kan grijpen. De kanalen van die luchtwasser gaan door een stalmuur heen. Er horen kleppen met een brandzekering in te zitten, maar die werken niet altijd. Dus als de luchtwasser

aanstaat dan zuigt hij de lucht uit de stal, zodat het vuur aangetrokken wordt. Luchtwassers spelen vaak een belangrijke rol in het verspreiden van het vuur in een volgend compartiment van de stal.

Een ander advies van de commissie-Remkes is het uitkopen van veehouderijen. Vanuit het oogpunt van dierenwelzijn kun je heel eenvoudig redeneren: dieren die niet gehouden worden kunnen ook niet in hun welzijn aangetast worden. Vaak wordt er dan gezegd dat de dieren dan in het buitenland gehouden worden. Moeten we dan ook maar kinderarbeid invoeren, omdat er producten binnenkomen die met kinderarbeid gemaakt zijn?

Wij kijken niet alleen naar dierenwelzijn maar sluiten ook de ogen niet voor andere aspecten, zoals het milieu en de belangen van de boer. De warme sanering (sanering met vergoeding/compensatie voor de boer, –red.) is een oplossing; er zijn boeren die daar erg mee geholpen zouden zijn. Bijvoorbeeld degenen die graag zouden willen stoppen, of zonder opvolging zitten of moeite hebben hun bedrijf te verkopen. Als zij uitgekocht kunnen worden in een warme sanering, dan is dat sociaal gezien wenselijk. Maar bij vrijwillig beleid moet je maar afwachten welke veehouders er gaan meewerken en of je je doelen haalt. En als er onvrijwillig gesaneerd moet worden, dan heb je in Nederland strenge wetgeving om het eigendom te beschermen. Dat gaat ons op korte termijn niet helpen.’ •

FRANK FUTSELAAR
SP-TWEEDE KAMERLID

‘TRIESTE GESCHIEDENIS’

‘DE STIKSTOF-PROBLEMATIEK is een trieste geschiedenis van falen en weggijken door de overheid. Feitelijk is er al zeker sinds de jaren tachtig een groot stikstofprobleem. Sterker nog, de befaamde ‘zure regen’ van toentertijd kwam voor een deel door te veel stikstof. De grootste bronnen van stikstof op onze natuurgebieden zijn de veehouderij en het verkeer. Nadat er in de jaren tachtig en negentig enig succes is geweest in het terugdringen van de hoeveelheid stikstof, door katalysatoren op auto’s en afname van met name het aantal varkens, kwam daar in de jaren 2000

de klad in. Hoewel de hoeveelheid stikstof op onze natuurgebieden nog steeds op schadelijk niveau was, wilden verschillende kabinetten geen harde keuzes maken. Dus werd het probleem steeds weer vooruitgeschoven of opgelost met juridische constructies, wat het Programma Aanpak Stikstof feitelijk ook was. Ondertussen holde de biodiversiteit in Nederland achteruit. Nu de rechter eindelijk een streep door het beleid heeft gezet zie je dat de paniek enorm is. Allerlei maatregelen die men vroeger heeft willen uitstellen, zoals investeringen in natuur en saneringen in

Foto: Wiebe Kiestra

de veehouderij, moeten nu heel snel plaatsvinden. Dat zorgt voor een hoop ophef en ook dit kabinet lijkt te proberen moeilijke besluiten naar voren te schuiven. De les van het stikstof-dossier is echter helder: als je weggijkt van je problemen worden ze alleen maar groter. De stikstof-crisis is het gevolg van twintig jaar politici die de verantwoordelijkheid wegschuiven. Als SP doen wij daar niet aan mee.’ •

DUBBELINTERVIEW KANDIDAAT-VOORZITTERS

JANNIE OF PATRICK – DE KEUZE IS AAN U

In november mogen SP-leden een nieuwe voorzitter kiezen. De keuze is tussen Jannie Visscher uit Eindhoven en Patrick van Lunteren uit Breda. De Tribune stelde beide kandidaten dezelfde vragen, als aanvulling op wat er op SP-net te lezen is en op de avonden eind oktober en begin november waar leden vragen kunnen stellen.

› Wie is Jannie?

Jannie: 'Jannie is een vrouw die is opgegroeid op een kleine boerderij en die het heel mooi vond om veel buiten te zijn op het platteland. Die tegen haar twintigste naar de stad verhuisde en daar ook met veel plezier woonde. Ik wilde eerst de veehouderij in, maar ik merkte dat ik op die opleiding vooral bezig was met de vraag: hoe maak je van een kilo minder voer toch een kilo meer vlees. Dat stond me tegen. Het werd milieukunde – dan kun je iets doen wat ertoe doet, waar de samenleving wat aan heeft. Ik heb altijd keuzes gemaakt met mijn verstand en met mijn gevoel. Ik heb gewerkt bij de provincies Gelderland en Groningen en heb naast mijn werk ook andere dingen gedaan, als voorzitter van een emancipatiecommissie en voorzitter van de bedrijfsledengroep van de FNV op mijn werk. Wat me enorm tegenstaat is de individualisering van de samenleving. Twintig jaar geleden bedacht ik: dan moet ik niet alleen links stemmen maar ook lid worden van de partij die daar zich daar echt tegen verzet. Van huis uit heb ik meegekregen: zorg voor rechtvaardigheid. Als er iets niet klopt, verzet je er dan tegen. Verder denk ik dat ik bekend sta als oplossingsgericht, voortvarend en compassievol.'

› Wie is Patrick?

Patrick: 'Patrick is zoon van Willem en Wil van Lunteren, een wegwacht- en een thuiszorgmedewerkster. Opgevoed in een heel sociaal en warm nest, een heel gelukkige jeugd gehad waarin ik heel sociaal bewogen ben opgevoed. Ik studeerde milieukunde. In die tijd ontplofte Tsjernobyl, was er zure regen, rivieren waren vervuild, er speelde van alles. Ik dacht: daar moeten we echt iets aan gaan doen, als we de wereld leefbaar willen houden. Ik heb ook twaalf jaar in de natuur- en milieu-educatie gewerkt. In 2006 ben ik in de Tweede Kamer komen werken, voor de SP. Ik ben fractievoorzitter en wethouder geweest in Breda en regiovertegenwoordiger West-Brabant. Ik heb de ondernemingsraad van de SP destijds mede-opgericht – ik hou van *practice what you preach*: we kunnen van alles vinden van de wereld, maar dan moet je dat intern ook goed regelen.'

› Door wie laat je je inspireren?

Patrick: 'Ik sprak ooit met Jamie Andrew. Jamie, alpinist, zat tijdens een zware storm boven op een berg met een vriend. Die vriend vroomdood en hij verloor zijn handen en zijn voeten. Je zou denken: dan

Jannie Visscher: 'Als er iets niet klopt, verzet je er dan tegen'

is je leven als alpinist over. Hij is vanaf de dag dat hij bijkwam gaan trainen: zichzelf leren aankleden, tanden poetsen, eten koken. Gelukkig met hulp van mensen om hem heen. En uiteindelijk, weer met iemand anders, die berg op – waar hij bijna doodging. Ik vind dat een heel inspirerend verhaal. Met zoveel tegenslag je letterlijk omhoog knokken. Dat spreekt me in meer mensen aan, trouwens.'

Jannie: 'Ik waardeer Jaap van Dijk heel erg. Die was gedeputeerde in Groningen. Ik heb jarenlang voor hem gewerkt. Een voorbeeld van een bestuurder die gaat voor de inhoud en niet – wat de meeste gedeputeerden deden – voor de eigen carrière. Een ander goed voorbeeld is Najat Toub, een vrouw die ik ken uit Eindhoven. Ze heeft zelf een stichting voor opvoedingsondersteuning opgericht en zich omringd met mensen van alle mogelijke nationaliteiten, zodat het voor iedereen laagdrempelig is. Zelf dus de wereld gecreëerd die ze dacht dat nodig was. Ik kon als wethouder zorgen dat ze wat steun kreeg van de gemeente, maar zij heeft gezorgd dat het er was.'

In het door de Partijraad aangenomen profiel voor een voorzitter staat een aantal gewenste eigenschappen. De voorzitter moet onder andere een bindende leiderschapsstijl hebben, mensen van allerlei pluimage aantrekken en baanbrekende voorstellen aan de orde stellen met oog voor minderheidsstandpunten.

› Een bindende leiderschapsstijl: hoe ga jij dat doen?

Jannie: 'Zoals ik dat vaker heb gedaan: als je iets moet oplossen of bereiken, dan zoek je de mensen op die het probleem ervaren of veroorzaken. Dan samen met die mensen een koers bepalen en

iedereen in zijn eigen rol erbij betrekken. Dat is mijn stijl. De actie in mijn buurt voor behoud van een hortus-tuin is een voorbeeld. Er waren mensen met veel geld, die geld stortten voor een goede advocaat. Mensen met minder geld organiseerden een sponsorloop. Een bejaarde vrouw van in de tachtig kwam gewoon langs en nam wat aardbeien mee voor iedereen. Ieder zijn eigen rol. Daar word ik heel blij van.'

Patrick: 'Praat niet over elkaar maar met elkaar. Zorg dat tegenstellingen – vaak zijn het vermeende tegenstellingen – uitgesproken worden. Als wethouder Maatschappelijke Opvang had ik te maken met felle tegenstanders tegen de komst van asielzoekers. In zaaltjes stonden ze woedend tegenover mij. Maar dan ging ik de volgende dag langs om met ze te praten. Hier ben ik, je vond gisteren van alles van me. Als je met koffie een gesprek hebt, blijkt dat er van alles achter zit, dat ze helemaal niks tegen die asielzoekers hebben. Die mensen hebben al allerlei problemen, ook met de gemeente. Dan kreeg ik ze aan tafel en dan werden het soms de grootste voorvechters van een asielzoekerscentrum. Dat is mijn stijl: eropaf. En een beetje humor. Dat helpt ook heel veel.'

› Trekt mensen aan van allerlei pluimage: welke pluimages missen we nu?

Patrick: 'De eerlijkheid gebiedt dat als je van buiten naar ons kijkt, je de jongeren en de diverse afkomst te weinig ziet. Nog een andere scheidslijn: hoog en laag opgeleid. We spreken nu de hoogopgeleiden onvoldoende aan. De SP moet de taal van iedereen spreken.'

Jannie: 'We missen mensen van buiten die geen SP-lid zijn, maar wel ons gedachtegoed ondersteunen. Een voorbeeld, Bob Fosko, die in de Tribune zei: ik werd er vroeger bij betrokken, nu is dat afgelopen. We hadden dus een creatieve figuur als Bob aan tafel, en nu niet meer. Wetenschappers, denkers; ik denk dat we die de afgelopen tijd op een te grote afstand hebben gehad.

Maar ook mensen die nadeel hebben van de superkapitalistische samenleving en die niet zien dat de SP een oplossing voor ze biedt. Ik vond het heel schrijnend dat veel mensen die op de gasbel wonen in Groningen, toch bij de laatste verkiezingen stemden op partijen die nog harder gas willen boren.

En de mensen die minder last hebben van het systeem, omdat hun situatie niet zo slecht is, maar die wel vinden dat het anders moet in de wereld. Een tijd geleden lukte ons dat beter dan nu.'

› Baanbrekende voorstellen in discussie brengen: heb je al iets in gedachten?

Jannie: 'Idealen concreet maken. Een mooi begin zie je in Amsterdam: het idee van wooncoöperaties, waardoor je wonen in eigen handen neemt, onafhankelijk van beleggers. Wat ik ook wil is met mensen van buiten de partij met een langetermijnvisie in een hok gaan zitten en brainstormen. Dat zou een mooie start voor discussie in de partij kunnen zijn.'

Patrick: 'Het kan niet zo werken dat meer dan 40 procent van de leden zich niet gehoord voelen en dat dan je reactie is dat ze maar ergens anders moeten gaan voetballen. Gebruiken we internet, zaaltjes, andere dingen om dat beter te organiseren? Ik wil daar de leden over horen.

Naar buiten toe moeten we niet alleen de macht uitdagen, maar 'm ook durven pakken als we die kans krijgen.'

› Hoe organiseer je zoiets met oog voor minderheidsstandpunten?

Jannie: 'Wat ik zou willen is dat je rond thema's – zoals het migratiebeleid bij het Europees verkiezingsprogramma – iets extra's organi-

seert. Discussiemogelijkheden, platforms, werkgroepen. Dan doe je veel meer recht aan de ideeën in de partij. Uiteindelijk moet je een keer gaan stemmen en dan gelden de meeste stemmen. Maar op de weg ernaartoe kunnen we meer respect voor elkaar hebben.'

Patrick: 'Wat we nu doen is dat we het in de afdeling bespreken. Dan gaat de afdelingsvoorzitter naar de partijraad en zegt daar hoe de afdeling erover denkt. Als in veel afdelingen de verhoudingen zo zijn dat men met 55 procent voor X is, dan hoor je op de partijraad alleen maar X, X, X. Daar moeten we een oplossing voor vinden. Want bij besluiten die we nemen moet ook Y overwogen worden. We moeten dus gebruikmaken van de mogelijkheden die de techniek nu biedt. Maar zeker ook elkaar opzoeken en spreken. De top van de partij moet zien dat er een discussie over Y bestaat.'

En tot slot: ook al heb je de meerderheid, stel je wel nederig op ten opzichte van de minderheid. Het besluit is genomen, maar je kunt wel vragen: wat hebben jullie nodig om mee te doen?'

› Welke les uit je SP-verleden wil je toepassen tijdens je voorzitterschap?

Patrick: 'Waar ik het meeste vreugde aan heb beleefd, waar het meeste vuur in zat, is als mensen doen waar ze echt in geloven. In Breda wilden mensen heel graag een politiek café organiseren. Dan kun je zeggen: moeten we in een zaaltje gaan zitten terwijl we schimmelwoningen moeten bestrijden? Maar dan haken die enthousiastelingen snel af. Wij steunden ze en het werd een fenomeen in Breda. Dat hielp onze acties op straat en ook van die energie groeide de SP weer. Voed de energie die mensen al hebben dus.'

Jannie: 'Dat je *never ever* iets van bovenaf moet droppen. Dat je altijd eerst naar de mensen toegaat. Dat betekent niet dat je iedereen zijn zin geeft, maar je moet wel naar iedereen luisteren. Als wethouder heb ik soms ook slecht nieuws moeten brengen. Als je dat eerlijk doet, dan levert het vaak alleen maar waardering op.'

› Ben je tevreden over het verkiezings-proces, de manier waarop de verkiezingen zijn georganiseerd in de partij?

Jannie: 'Ja, ik ben tevreden. Ik denk dat een ding beter had gekund. Op het moment dat het bestuur de voordracht bekendmaakt, dat je dan meteen ook de kandidaten die handhaven bekendmaakt, dat daar niet zo veel tijd tussen zit. Dat zou ik beter vinden. Ik ben voor een eerlijk en gelijk speelveld.'

Patrick: 'Voor een volgende keer zou ik wel wat dingen anders doen. Het partijbestuur doet nu een voordracht. Er wordt een advies aan de leden voorgelegd. Als je wat anders wilt, dan kun je het gevoel krijgen dat je tegen het partijbestuur ingaat. Dat is niet gezond voor de verhoudingen, maar ook niet voor de discussie. Als ik dan naar mezelf kijk: ik heb me ingevocht in het proces. De voordracht werd op alle regioconferenties aangeprezen – ik ben daar amper genoemd. Dat is een ongelijk speelveld.'

› Wat moet hetzelfde blijven?

Patrick: 'Strijdbaarheid en activisme moet voorop staan. We zijn de partij die staat voor het alternatief, die kritisch is op het systeem en niet meebeweegt om maar op het pluiche te kunnen. Dat moeten we zeker blijven. De beginselen, de kern daarvan staat als een paal boven water voor mij. Moderniseren is prima, maar de kern moet blijven. En we moeten zuinig zijn op de afdrachtregeling.'

Jannie: 'Zonder actie geen fractie. Dat was altijd al zo en dat moet zo blijven. Ook: dat de afdeling het belangrijkste is. De leden moeten de basis zijn. Daarop zijn we gebouwd. En onze grondbeginselen natuurlijk. Menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit – dat moet er in blijven.'

Patrick van Lunteren: 'Dat is mijn stijl: eropaf. En een beetje humor'

› En wat moet er veranderen?

Jannie: 'In de grondbeginselen moet 'zorg voor de planeet' een belangrijke plek krijgen. Wat er ook moet veranderen is dat we meer wisselwerking hebben met de buitenwereld. Dat we linkse coalities vormen met politieke partijen; dat we samenwerking zoeken met de vredesbeweging, milieuorganisaties, vakbonden, groepen wetenschappers. En intern afdelingen beter ondersteunen en scholen.'

Patrick: 'De toon en taal van de boodschap moet echt anders. We lijken weer de partij van het 'tegen', terwijl we juist goede plannen hebben. Veel leden vinden dat er te veel top-down wordt besloten. Dat er te veel vanuit fractie en bestuur wordt gedacht. Ik wil de afdelingen centraal stellen. De mensen die daar de straat op gaan moeten zich gesteund voelen door het bestuur.'

› Hoe zie je de verhouding partijvoorzitter – fractievoorzitter?

Patrick: 'De voorzitter van de partij moet zorgen dat de machine goed draait. Van de fractievoorzitter mag je verwachten dat ze het boegbeeld is. De partijvoorzitter moet als vertegenwoordiger van de leden tegen een fractievoorzitter zeggen: je dwaalt af van wat de leden hebben afgesproken. Maar je moet iemand ook het vertrouwen en de ruimte geven om te doen wat er moet gebeuren.'

Jannie: 'Dat moet een supergoede samenwerking zijn, ook met de partijsecretaris. Korte lijntjes dus. De partijvoorzitter hoort op de achtergrond, de fractievoorzitter is het boegbeeld. Als voorzitter heb je de dure plicht om te zorgen dat de politiek leider en de mensen daaromheen zo goed mogelijk functioneren.'

› En de verhouding activisme-besturen?

Jannie: ‘Het begint met actie en zodra je in jouw afdeling of provincie mogelijkheden ziet om in het bestuur je idealen te verwezenlijken – doen. Want dat kan gemakkelijker zijn in de gemeenteraad of in de Staten of zelfs in een coalitie. Maar er moet wel een sterke afdeling achterblijven.’

Patrick: ‘We zijn een activistische partij die altijd buiten, op straat moet zijn en altijd vecht tegen onrecht. Vechten met spandoeken én aan de bestuurstafel. Ik heb als wethouder gezien dat dat fantastisch werkt zo. Ik riep mijn afdeling altijd op: ga alsjeblieft actievoeren. Want als er buiten huurders staan te eisen dat er meer sociale huurwoningen komen, dan wordt mijn verhaal aan tafel als bestuurder veel sterker.’

TWEE STELLINGEN

› Als je het ergens niet mee eens bent, moet je maar naar een andere partij

Jannie: ‘Nee. Je kunt onmogelijk met 35.000 mensen allemaal precies hetzelfde vinden. Als je het ergens niet mee eens bent, moet je de discussie aangaan. Het bestuur moet daar meer ruimte voor regelen. Intern. Naar buiten toe moet je de eenheid bewaren, niet de discussie voeren via externe media, via de krant. Maar als mensen de grondbeginselen echt niet steunen, ja dan kun je beter weggaan.’

Patrick: ‘Nee. Dan moet je je gehoord weten en met respect behandeld worden. Uiteindelijk komt er een standpunt uit en dat is dan wat de partij uitdraagt. Je zou als partij heel blij moeten zijn met mensen die een kritisch geluid laten horen. Dat betekent dat het leeft en dat je scherp gehouden wordt.’

› Ik wil graag voorzitter worden

Patrick: ‘Zeker. Ik vind dat de partij het nodig heeft dat er iemand fris en brutaal naar de partij kijkt, wars van elite – ook intern – en die van *practice what you preach* is. Iemand die dus ook naar zichzelf durft te kijken en stappen durft te nemen. Ik weet dat ik dat kan.’

Jannie: ‘Nu wel. Het is niet zo dat ik op 1 januari 2019 dacht: wat zal ik dit jaar eens gaan doen. Ik was blij met Ron en Lieke: ik vond het fijn dat we voorlopig even klaar waren als zulke jonge mensen het gaan doen. Toen Ron bekendmaakte dat hij ging stoppen dacht ik: hoe moet het nou verder? Ik heb gezegd tegen de kandidatencommissie: als jullie een beter iemand vinden, neem die dan. Intussen denk ik: ik zou er toch wel graag een tijdje mijn schouders onder zetten.’

TOT SLOT

› Wat vind je goed aan Patrick?

Jannie: ‘Wat ik goed aan Patrick vind is dat ie er geen onderlinge wedstrijd van maakt, maar ook gaat voor de partij, voor wat het beste is voor de partij. Hij maakt er geen wedstrijdje van wie het verst kan plassen.’ Lachend: ‘Dat zou ik als vrouw toch verliezen.’

› Wat vind je goed aan Jannie?

Patrick: ‘Ik ken Jannie al lang. Een fijne, warme en vriendelijke vrouw, die voor d'r zaak staat. Een goede kameraad die het ideologisch op orde heeft.’ •

tekst Diederik Olders
foto's Wiebe Kiestra

DE KANDIDATEN

Tussen 13 en 23 november kunnen alle leden van de SP tijdens de ledenvergadering in hun afdeling stemmen voor het nieuwe partijbestuur. Het (huidige) partijbestuur heeft op advies van een kandidatencommissie een voordracht gedaan. Omdat niet alle leden gesprekken met alle kandidaten kunnen voeren en iedereen kennen, heeft de kandidatencommissie met alle kandidaten gesproken. Het is een advies aan de leden voor voorzitter, algemeen secretaris en elf algemeen bestuursleden. Behalve de voorgedragen kandidaten is er een niet-voorgedragen kandidaat-voorzitter en zijn er veertien niet-voorgedragen kandidaten voor algemeen bestuurslid.

Hieronder zijn alle kandidaten op alfabetische volgorde gezet en is aangegeven of ze voorgedragen zijn. Op SPnet staan tekstjes van de kandidaten waarin ze uitleggen waarom zij een goede keuze zijn. De meesten hebben ook gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een kort filmpje te maken. De filmpjes zijn ook op SPnet te bekijken.

SPNET.NL/KANDIDATEN

Het is mogelijk dat er na het verschijnen van deze Tribune nog wat verandert; begin november houdt het partijbestuur de voordracht nog een keer tegen het licht.

VOORZITTER

Patrick van Lunteren (Breda)
Jannie Visscher (Eindhoven), voorgedragen

ALGEMEEN SECRETARIS

Arnout Hoekstra (Vlaardingen), voorgedragen

VOORGEDRAGEN ALGEMEEN BESTUURSLEDEN

Thijs Coppus (Leiden), voorgedragen
Jimmy Dijk (Groningen), voorgedragen
Nicole van Gemert (Utrecht), voorgedragen
Hans van Hooft (Nijmegen), voorgedragen
Laurens Ivens (Amsterdam), voorgedragen
Bart van Kent (Den Haag), voorgedragen
Vincent Mulder (Hengelo), voorgedragen
Bert Peterse (Rotterdam), voorgedragen
Bram Roovers (Den Bosch), voorgedragen
Lieke van Rossum (Delft), voorgedragen
Spencer Zeegers (Uden), voorgedragen

NIET VOORGEDRAGEN ALGEMEEN BESTUURSLEDEN

Walter Siemons (Veenendaal)
Sunita Biharie (Apeldoorn)
Hans Boerwinkel (Doetinchem)
Benjamin W. Broersma (Delft)
Eelco Eikenaar (Groningen)
Niels Jongerius (Amsterdam)
Daniël de Jongh (Utrecht)
Henk van Gerven (Oss)
Foppe Jan de Haan (Zeist)
Erik van Kaathoven (Nijmegen)
Fatima el Mourabit (Amsterdam)
Diederik Olders (Rotterdam)
Lian Veenstra (Veendam)
Bob van Vliet (Rijswijk)

foto Nynke Vissia

> STEUN VOOR VRIJHANDELSVERDRAG CETA BROKKELT AF

Sinds de Partij van de Arbeid op 14 oktober opeens haar steun voor CETA introk, is er geen meerderheid meer in de Eerste Kamer voor het vrijhandelsverdrag tussen de EU en Canada. Een opmerkelijke draai, aangezien uitgerekend voormalig PvdA-minister Lillianne Ploumen een drijvende kracht was achter het meest omstreden deel van het CETA-verdrag: een speciaal arbitragehof voor bedrijven. Hiermee kunnen multinationals, buiten de normale rechtsgang om, landen aanklagen als zij zich benadeeld voelen door nieuw beleid. 'Een burger of kleine ondernemer moet gewoon naar de rechter als hij een geschil heeft met een ander. Maar multinationals krijgen met CETA een eigen VIP-rechtbank, waar ze miljardenclaims kunnen opleggen aan overheden', licht SP-woordvoerder handel Mahir Alkaya toe.

Volgens Alkaya is het voortschrijdend inzicht van de PvdA te wijten aan: 'De jarenlange strijd die onder andere de SP heeft gevoerd, maar ook organisaties zoals Milieudefensie en vakbond FNV. Op verschillende manieren hebben zij duidelijk gemaakt dat dit soort verdragen niet in het belang is van gewone mensen maar van multinationals.'

Hoewel CETA al voor een groot deel voorlopig in werking is getreden, wordt het verdrag pas vanaf deze maand behandeld in de Tweede Kamer. Alkaya: 'Het zou het beste zijn als CETA al in de Tweede Kamer sneuvelt, maar daarvoor hebben we de steun van regeringspartij de ChristenUnie nodig. Zij waren de vorige kabinetsperiode nog tegen.' Stemt Nederland tegen CETA, dan moeten de EU en Canada weer terug naar de onderhandelingstafel. Het zou een

unicum zijn, want nog geen enkel nationaal parlement heeft tot op heden tegen CETA gestemd. Alkaya roept iedereen daarom op om de druk op de twijfelende partijen op te voeren. 'Niet alleen op de ChristenUnie, maar ook op de PvdA. Want die partij vindt de huidige tekst van het verdrag weliswaar niet goed genoeg, maar is veel minder principieel dan wij.

Via www.wijstopperceta.nl kun je Kamerleden oproepen tegen CETA te stemmen. En vergeet niet je lokale PvdA- en ChristenUnie-fracties aan te spreken', benadrukt het SP-Kamerlid.

Kijk op www.spnet.nl voor meer informatie, tips en instructies voor gemeenteraadsfracties.

NATIONAAL ZORGFONDS

> SP-PLAN ZORGLASTEN: DRIEKWART GAAT EROP VOORUIT

Omdat de zorg voor iedereen betaalbaar moet zijn, stelt de SP voor om het eigen risico af te schaffen en de zorgpremie op nul te zetten. Door verder de zorglasten naar draagkracht te innen via de belastingen, zijn heel veel mensen veel beter af. Het CPB rekende uit dat driekwart van de mensen – de mensen met de laagste, lage en middeninkomens – beter af zijn met dit voorstel. Als je meer verdient dan 80.000 euro per jaar, ga je meer betalen.

SP-Tweede Kamerlid Maarten Hijink legt uit hoe het nu werkt: 'Een gezin met een modaal inkomen is meer dan 20 procent van het inkomen kwijt aan zorgkosten, de hoogste inkomens maar 11 procent.' Niet eerlijk, vindt de SP en het plan om het rechtvaardiger te doen is er dus. Deze eerste stap naar een Nationaal ZorgFonds kan nu al ingevoerd worden wat de SP betreft.

Bekijk hier het rapport van het CPB: sp.nl/ZiF

GRONINGSE VERHUISVERGOEDING

> 'HUURDERS VRAGEN NIET OM GOUDEN KRANEN'

Minister Kajsa Ollongren (D66) van Binnenlandse Zaken moet met Groningse huurders in gesprek gaan over de verhuisvergoeding. De Tweede Kamer heeft een motie hierover van SP-Kamerlid Sandra Beckerman unaniem aangenomen.

Groningse huurders die moeten verhuizen naar aardbevingsbestendige woningen, krijgen daarvoor een vergoeding van de verhuurder. Maar veel mensen worden op kosten gejaagd omdat de vergoeding vaak te laag blijkt te zijn. Een groep huurders in het dorp Middelstum, in de gemeente

Loppersum, kaartte de problemen aan. Zij moeten noodgedwongen twee keer verhuizen: eerst naar een wisselwoning, daarna naar een nieuwe, versterkte en levensloopbestendige woning die nog gebouwd moet worden. Daardoor worden ze geconfronteerd met extra kosten en is de verhuisvergoeding te laag. De verhuurder, Woongroep Marenland, wilde echter geen hogere vergoeding uitkeren. Door het conflict met de huurders is het hele project nu stil komen te liggen en loopt het minstens een half jaar vertraging op. Met het oog op de veiligheid is dat een zeer

onwenselijke situatie; daar zijn alle betrokkenen het over eens. 'Het is triest dat een conflict over de onkostenvergoeding ertoe leidt dat de versterking van huizen voorlopig niet doorgaat. Deze mensen vragen niet om gouden kranen, maar willen gewoon terug wat ze hadden', stelde Sandra Beckerman tijdens het indienen van haar motie in de Tweede Kamer.

Begin oktober kreeg de SP bezoek van de Rosa Luxemburg Stichting. De RLS, genoemd naar de beroemde revolutionaire marxist Rosa Luxemburg, is een onderzoeksinstituut dat bij de Duitse linkse partij Die Linke hoort, maar wel onafhankelijk is. Met een hoofdkantoor in Berlijn en vestigingen in de Duitse deelstaten is het een invloedrijke organisatie met zo'n tweehonderd medewerkers.

Het komende jaar zijn er gemeenteraadsverkiezingen in Duitsland en daarom ondernam de RSL een studiereis naar Nederland. Doel van de reis is om met RSL-leden die ook kandidaat voor die verkiezingen zijn te kijken hoe de SP aan lokale politiek doet. Tijdens een bezoek aan Amersfoort, Amsterdam en Heerlen toonden de meer dan twintig Duitsers zich zeer geïnteresseerd in hoe de SP het aanpakt. Het bezoek aan Amsterdam stond in het teken van de woningbouw. Met SP-wethouder Laurens Ivens en SP-bestuursleden werd 's avonds gesproken over besturen en sociale woningbouw. Ook het bezoek de volgende ochtend bij

het IJplein in Amsterdam-Noord maakte indruk. Activist Robert Brand en stadsdeelvoorzitter Erna Berends vertelden samen met bewoners het verhaal van de succesvolle anti-sloopacties van het gebied. De soms verbaasde vragen van de bezoekers lieten zien hoe apart het systeem in Nederland eigenlijk is. Ja, woningcorporaties zijn bedrijven. Maar ze zijn niet helemaal vrij om maar te doen wat ze willen. Ja, de gemeente heeft invloed op sloop en bouw maar gaat er niet alleen over. Salvador Oberhaus uit Noordrijn-Westfalen, die het bezoek samen met het Brusselse bureau en het gemeentepolitieke forum van de RLS organiseerde,

vertelt dat ze geïnteresseerd zijn in de SP omdat we lokaal goed georganiseerd zijn: 'Jullie zoeken getroffenen van onrecht zelf op, in plaats van te wachten tot ze bij jou komen – wat ze mogelijk ook niet zo snel doen. Omdat de problemen in de steden bij jullie en bij ons op elkaar lijken, willen we zien welke oplossingen jullie hebben.' De RSL gaat regelmatig op studiereis, of in mooi Duits: *Bildungsreise*. Na Amsterdam werd Heerlen aangedaan – op de foto, gemaakt door reisleider Hans van Heijningen, staan de Duitse linkse denkers en doeners met partijvoorzitter Ron Meyer voor het Heerlense SP-pand; Oberhaus is de tweede van rechts.

> STEEDS MEER STUDENTEN EISEN COMPENSATIE

Sinds GroenLinks en de PvdA hun steun voor het schuldenstelsel introkken, lijkt de weg vrij voor terugkeer van de basisbeurs. Maar hoe zit het met al die studenten die de afgelopen jaren gebruikt zijn als proefkonijnen in een mislukt experiment en werden opgezadeld met een schuld van gemiddeld ruim tienduizend euro? In maar liefst 13 steden ging ROOD, jong in de SP, met deze studenten om de tafel om actieplannen te maken. Het doel: een einde aan het schuldenstelsel en compensatie voor de schuldengeneratie. Volgens ROOD-voorzitter Arno van der Veen kenden al deze bijeenkomsten, in welke stad hij ook kwam, één gemene deler: 'Het maakt niet uit of studenten nog bij hun ouders wonen of op

kamers: ze voelen zich stuk voor stuk genaaid door de politiek.' Intussen is de ROOD-petitie waarmee studenten compensatie eisen voor het bedrag dat zij tussen de afschaffing en verwachte herinvoering van de basisbeurs zijn misgelopen al bijna 60.000 keer getekend. In het hele land worden nu actiecomités opgericht om de druk op de politiek op te voeren. Bijvoorbeeld door ludieke acties te organiseren en nog meer handtekeningen op te halen.

Weiger jij ook je te laten gebruiken als proefkonijn? Kijk op sp.nl/student voor nieuws over actiebijeenkomsten bij jou in de buurt.

> BEZUINIGINGEN OM VAN TE JANKEN

De gemeentelijke marketingleus 'Hoogeven met een hoofdletter H' is vorige maand door de lokale SP-afdeling verbastert tot 'Huilen met een hoofdletter H'. Want Hoogeveners kunnen wel janken van de door het stadsbestuur aangekondigde bezuinigingen op de thuiszorg, de jeugdzorg, de tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten en andere sociale regelingen. Zo kunnen ouders bijvoorbeeld vanaf dit schooljaar niet meer bij de gemeente aankloppen voor een financiële tegemoetkoming voor schoolmateriaal voor hun kinderen. Als symbool van deze treurnis haalde de Hoogeveense SP in het

centrum honderden handtekeningen op, die op grote boerenzakdoeken aan een waslijn werden opgehangen. SP-raadslid Jutta van Oord: 'We kregen veel complimenten voor de actie. Mensen kwamen bij onze stand hun hart uitstorten over waarom de thuiszorg onmisbaar is en wat ze hebben meegemaakt. Opvallend ook hoeveel mensen zich afvragen waar we in een rijk land als Nederland mee bezig zijn.' Terwijl Van Oord bij de behandeling van de begroting in de gemeenteraad het woord voerde, werden de zakdoeken en actiekaarten in een kruiwagen voor de neuzen van de wethouders geparkeerd.

> RED SOCIAAL WERKBEDRIJF SOWECO

Opnieuw wordt het voortbestaan bedreigd van een sociaal werkbedrijf, waar mensen met een arbeidsbeperking werken. Diverse Overijsselse gemeenten zijn van plan de Soweco te sluiten, onder andere wegens teruglopende subsidies. Een motie van SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk, die dinsdag 1 oktober met ruime meerderheid werd aangenomen, dwingt staatssecretaris Tamara Van Ark om met gemeentebesturen in gesprek te gaan om Soweco te redden.

De aangekondigde sluiting leidde tot veel onrust onder de medewerkers. Hun protesten werden ondersteund door de SP, vakbond FNV en zelfs werkgeversorganisatie VNO-NCW. 'De meest kwetsbare groepen uit onze samenleving deelname bieden aan de arbeidsmarkt is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid, die niet licht moet worden opgevat', aldus VNO-NCW. Precies wat de SP al jaren zegt. Tijdens het indienen van zijn motie wees Van Dijk erop dat Soweco al vijftig jaar beschutte werkplekken biedt aan mensen die niet bij een gewoon bedrijf terecht kunnen. Het zou eeuwig zonde zijn om deze werkplekken en ervaring zomaar weg te gooien. Van Dijk: 'Never change a winning team. Soweco moet blijven.'

foto Maurits Gemmink

> HARDE WOORDEN OVER 'ALLES WAT BONO DOET'

Hij kan het mooi vertellen. Anand Giridharadas is als auteur van het net vertaalde boek 'Waarom de superrijken de wereld niet zullen veranderen' door de SP uitgenodigd in de Tweede Kamer. Giridharadas zegt zich vereerd te voelen dat hij mag komen spreken in Den Haag: 'Het voormalige thuis van mijn vrouw en het toekomstige thuis van mijn president.' Niet de laatste sneer naar Trump door de welbespraakte New York Times-columnist die in zijn boek laat zien hoe de superrijken mooie woorden hebben over het redden van de wereld, maar niet echt wat doen.

Giridharadas was aanwezig bij een bijeenkomst in Davos met industriëlen, oud-politici en andere superrijken. Zijn analyse van wat daar gebeurt: 'Zij pleiten met revolutionaire woorden voor verandering, die het systeem echter niet aanpakt. Zo wordt vrijgevigheid het hulpje van onrechtvaardigheid.' Want, zo legt de in India geboren schrijver uit, de 1 procent rijksten roepen zo het

beeld op dat zij er ook niks aan kunnen doen. 'Alles wat Bono doet', voegt hij eraan toe, verwijzend naar de wereldster die met iedereen op de foto gaat als degene die de wereld gaat redden, maar ondertussen met zijn band U2 de belasting ontwijkt. Giridharadas vertelt zijn verhaal op uitnodiging van Lilian Marijnissen aan de Commissie Financiën van de Tweede Kamer. De PvdA, CU, PvdD, GroenLinks, het CDA en uiteraard de SP zijn vertegenwoordigd. SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten leidt de bijeenkomst. Giridharadas windt er geen doekjes om en kijkt zijn bevragers indringend aan, als hij zegt: 'Nederland is het grootste belastingparadijs voor Amerikaanse bedrijven. Jullie exporteren oligarchie.' En, nog scherper: 'Kinderen in mijn land krijgen vandaag geen medische hulp, omdat jullie bedrijven afschermen van het betalen van belasting.'

De Tweede Kamerleden luisteren aandachtig en stellen vragen. Marijnissen vertelt hoe de SP probeert een einde te maken aan de ongelijkheid en voorstellen doet om de enorme winsten beter te belasten; voorstellen die bij andere partijen de reactie oproepen dat het systeem nu eenmaal zo is. Giridharadas roept dan ook op om de manier van denken te veranderen: 'Het is een privilege om een bedrijf te mogen runnen, ondersteund door een geweldig systeem van instituties en garanties. Wil je dat privilege? Dan is dit de prijs van dat privilege. Belasting.' Verder zou het volgens de schrijver illegaal moeten zijn om winst te maken met het vernietigen van de aarde. Duidelijke woorden, die in goede aarde vallen bij SP-fractievoorzitter Marijnissen. Zij beveelt het boek over de vrijgevige elite dan ook van harte aan. Anand Giridharadas is vooral positief verrast dat een schrijver-journalist als hij in het parlement wordt gevraagd zijn mening te geven: 'In de VS is de kans groter dat je als journalist door een golfkarretje wordt overreden.'

> NIET LULLEN MAAR RENOVEREN

Bij het horen van de naam Bregman denk je al gauw aan een Nederlandse historicus die begin dit jaar wereldwijd faam verwierf met een toespraak over belastingontwijking. In Groningen kennen ze echter een andere Bregman die niet vies is van praatjes. Pieter Bregman om precies te zijn, de directeur van woningcorporatie Nijestee. Bij een bezoek aan huurders uit de Bloemenbuurt werd hij opgewacht met een spandoek met de leus 'Niet lullen als Bregman'. Zij zaten namelijk niet te wachten op mooie woorden van de corporatiebaas, maar op een renovatieplan voor hun woningen. Eerder overhandigden de huurders al met de SP Groningen een zwartboek aan Nijestee, vol klachten over onder andere vocht, tocht en lekkages.

'Aan woorden hebben wij niets. We zitten al veel langer met deze problemen. Goed dat meneer Bregman zelf bij mij thuis kwam kijken, maar de hele buurt heeft klachten dus moet er een renovatieplan voor de hele buurt worden gemaakt', verklaarde huurder Rika. Nijestee heeft toegezegd met een plan van aanpak te komen voor het opknappen van de woningen als de huurders met een lijst met klachten en handtekeningen komen.

foto Lisa de Leeuw

GEEN TEHUIS, MAAR THUIS

Kleinschalig, laagdrempelig en in de buurt. Stadskwartier in Rijssen is een voorbeeld van hoe het Zorgbuurthuis, zoals de SP voorstelt, zou kunnen functioneren. De bewoners bepalen er de dagelijkse gang van zaken, ongeacht hun beperkingen. 'Wij zijn bij hen op bezoek', zeggen de verzorgenden.

HET IS DAT DE NAAM STADSKWARTIER er in grote letters op staat, anders zou je niet vermoeden dat zich achter de gevel een zorgorganisatie bevindt waar 32 mensen met dementie en acht met fysieke problemen wonen. Aan de overkant van de straat staat de supermarkt, even doorlopen en je bent in het centrum van Rijssen. Binnen is het huiselijk, sfeervol, ja, ronduit gezellig. Een balie ontbreekt.

Bij binnenkomst vallen meteen de keurig gepresenteerde houten voorwerpen op, zoals vogelhuisjes. Die zijn gemaakt in de klusschuur, een plek waar bewoners van het zorgcentrum en bezoekers van de dagopvang kunnen timmeren, zagen en schaven. Zij worden begeleid door handige vrijwilligers. Dat knutselhok is het domein van Arjan Poortman. Hij is de vaste klusjesman van Stadskwartier en tevens voor 28 uur per week in de verzorging werkzaam.

Bedstee

De altijd zingende Arjan heeft het zorgcentrum 'aangekleed' met fraai timmerwerk, variërend van een bushokje tot een bedstee, van een raam met luiken tot een paardenstal, met tafels, bankjes, een kerkwandje, een nostalgisch winkeltje, een kruiwagen en nog veel meer attributen. Hij heeft er, in zijn eigen woorden, belevingsgerichte plekken van gemaakt.

De inrichting, waarover het personeel heeft meegedacht, speelt een belangrijke rol in Stadskwartier. Geen lange, kale gangen en sobere groepsruimten, maar met oog voor detail en gevoel voor de leefwereld van de bewoners gedecoreerde huiskamers en doorlopen. Het is een rustgevende en vertrouwde omgeving, waar iedereen zichzelf kan zijn en zich op zijn gemak kan voelen. 'Het is geen tehuis, maar een thuis', zegt Marie Broekman (57), al zeventien jaar werkzaam in de ouderenzorg.

Zij en Hetty Stevens (31, dertien jaar ervaring) zijn niet alleen collega's, maar ook hartsvriendinnen. Zij waren er als de kippen bij toen ze hoorden over de plannen voor – en de opzet van – Stadskwartier. Ze werkten toen nog in een gangbaar verpleeghuis. Marie: 'Daar beleefden we niet zo veel plezier aan ons werk, omdat alles voor en niet door de bewoners werd bepaald. Het is niet aan ons om te beoordelen wat ze wel en niet mogen, wij verzorgen en begeleiden ze, de rest vullen ze naar hun mogelijkheden zelf in. Wij doen wat nodig is, net zoals in ons eigen huishouden. Daar krijg je energie van.' Hetty vult aan: 'In Stadskwartier gaan wij, de verzorgenden, bij de mensen op bezoek, dat gevoel zit er in. Het is hun huis, het is hun kamer. Zij wonen hier en wij helpen hen omdat ze nu eenmaal niet meer alles zelf kunnen doen. Er zitten bewoners bij die met enige zorg nog best een poosje in een verzorgingstehuis zouden kunnen wonen.'

Marie Broekman (l) en Hettie Stevens (r)

Maar als er geen verzorgingstehuis meer is... Gelukkig hebben ze in Stadskwartier een goed alternatief gevonden.'

Sociale contacten

Stadskwartier, een project van zorgaanbieder ZorgAccent die onder de slogan "Minder regels, meer leefruimte" actief is in Noordwest-Twente en Salland, opende in 2012. Er zijn vier afdelingen voor elk acht bewoners met dementie, en één afdeling voor acht bewoners met een somatische problematiek.

Alle dementerende bewoners beschikken over een eigen kamer met allerlei spulletjes die ze zelf hebben meegenomen (plus een badkamer met aangepast toilet).

De acht bewoners met fysieke problemen zijn gehuisvest in een appartement, met woon- en slaapkamer plus sanitaire voorzieningen. Iedere bewoner heeft een eigen stempel gedrukt op de eigen woonplek. Ze komen uit de buurt, waardoor de overgang van zelfstandig wonen naar begeleid wonen in Stadskwartier niet zo abrupt is verlopen en omdat gastvrijheid hoog in het vaandel staat en familie, vrienden, bekenden en buurtgenoten met open armen worden ontvangen, is hun netwerk niet ontrafeld. Op de dagopvang is plaats voor acht deelnemers. Dagactiviteiten staan ook open voor buurtbewoners, waardoor sociale contacten worden bevorderd. Op de dag dat de Tribune een kijkje neemt in Stadskwartier, speelt een accordeonist liedjes van vroeger. Er wordt naar hartenlust meegezongen, de stemming zit er goed in.

Geen medewerkers maar mede-eigenaren

Marie Broekman en Hetty Stevens hebben tijd vrij kunnen maken voor een gesprek en een rondgang, omdat een collega hun werkzaamheden overneemt. Marie: 'Wij krijgen veel vrijheid en bewegingsruimte van de directie. We regelen zelf de roosters, er zit geen manager tussen. De zorgteams zijn niet te groot, er is weinig verloop en we genieten het volste vertrouwen van de directie. Die eigen verantwoordelijkheid vergroot de betrokkenheid bij ons werk en de bewoners. Zo maakt een collega altijd de planning. Natuurlijk moet alles binnen kaders plaatsvinden, maar de ruime protocollen bieden ons veel bewegingsvrijheid en in principe is alles bespreekbaar. Als het nodig is, en dat bepalen we zelf, mogen wij extra uren aanvragen.'

Hetty: 'Onze directeur zegt dat dit systeem veel minder kost, omdat tussenlagen ontbreken. Ze noemt ons mede-eigenaren in plaats van medewerkers, dat zegt denk ik toch genoeg. Er wordt goed voor het personeel gezorgd, over ons loon zul je niemand horen klagen en natuurlijk stellen wij een kerstpakkiet en een extra uitkering op prijs. Daaruit spreekt waardering voor hoe wij het in Stadskwartier aanpakken. En elk jaar is er een congres voor ons. Daar hoeft je niet in je vrije tijd naar toe, dat wordt voor vier uur doorbetaald.'

Omdat de verzorgenden – of liever nog: woonbegeleiders – in een ontspannen sfeer werken en zelf alle praktische zaken

regelen, valt volgens Marie en Hetty de werkdruk mee en is er voldoende tijd voor iedere bewoner. 'Daardoor ontstaat minder onrust, dat voelen de bewoners. Wij proberen daarnaast de onrustmedicatie, zeg maar de 'pammetjes', zo snel mogelijk af te bouwen om zo de "pure" bewoner weer naar boven te halen. Daar wordt de familie ook blij van.'

'Geven jullie ze Pokon?'

Ze weten het zeker: 'Bij ons leven de mensen op de psychogeriatrische afdeling gemiddeld nog drie tot vier jaar. Weet je wat het landelijke gemiddelde in de verpleeghuizen is? Negen maanden. Collega's van andere instellingen kijken daarvan op. Geven jullie ze Pokon of zo? Dat vragen ze dan.'

Je zou denken dat de Inspectie voor de Volksgezondheid het reilen en zeilen in Stadskwartier omarmt. Marie: 'De inspectie doet niet anders dan controlelijstjes afvinken. Wij scoren wel hoog op alle lijstjes, maar een inhoudelijk gesprek over ons werk en onze ervaringen wordt niet gevoerd. Als je dan later de verslagen leest, zie je daar niet de realiteit in terug. Dan staat er, om maar wat te noemen, dat er medicijnen in de keukenlade lagen. Ze zijn echter 'vergeten' erbij te vermelden dat die lade met een sleutel was afgesloten. Over dat soort futiliteiten gaat het dan, in plaats van over de zorg die wij leveren.'

Uiteraard steunen Marie en Hetty de plannen van de SP voor het Zorgbuurthuis.

Hun Stadskwartier vertoont immers al veel overeenkomsten met de uitgangspunten daarvan.

Met het noaberschap, de gemeenschapszin, zit het wel goed. 'In de buurt kennen ze onze bewoners, de burens komen weleens over de vloer. Ze herkennen iemand van ons op straat onmiddellijk en mocht er iets aan de hand zijn dan worden wij meteen gewaar-schuwd.'

Dan nog even, ook niet onbelangrijk, het eten. Er wordt niet centraal ingekocht. Nee, de boodschappen doen ze in de buurt, bij lokale ondernemers. Van de warme bakker en de ambachtelijke slager krijgen ze

korting. Vrijwilligers helpen in de verschillende huiskamers met het koken. Marie: 'De vrijwilligers, en dat meen ik uit de grond van mijn hart, zijn onmisbaar. En net zoals wij veel verantwoordelijkheid krijgen van de directie, krijgen de vrijwilligers dat op hun beurt van ons.'

En dat Hetty soms haar zoontje van 4 en dochtertje van 2 meeneemt is in Stads-kwartier de normaalste zaak van de wereld. 'Ik moet er wel op letten dat ze niet te veel koekjes en snoepjes krijgen toegestopt.' •

tekst Robin Bruinsma • foto's Maurits Gemmink

'We regelen zelf de roosters, er zit geen manager tussen'

ZORGBUURTHUIS HAALBARE COLLECTIEVE VOORZIENING

Sinds het tweede kabinet-Rutte in 2015 besloot verzorgingstehuizen op te heffen dan wel te laten uitsterven, vallen steeds meer ouderen tussen wal en schip. Zij moeten met thuis- en mantelzorg zo lang mogelijk het hoofd boven water zien te houden en komen klem te zitten in het systeem. Een verpleeghuis is voor hen geen optie. Die voorziening komt pas in beeld als zij, in hun laatste levensfase, zware zorg nodig hebben en dat door het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) worden erkend.

De SP bedacht een alternatief, in de vorm van het Zorgbuurthuis. Lillian Marijnissen, toen nog zorgwoordvoerder in de Tweede Kamer, presenteerde in 2017 haar goed onderbouwde plannen, een jaar later gevolgd door een initiatiefvoorstel dat met succes werd ingediend door Tweede Kamerlid Maarten Hijink. Het Zorgbuurthuis zoals bedoeld door de SP is er nog niet, maar op lokaal niveau dringen steeds meer afdelingen van de partij er bij gemeentebesturen op aan de mogelijkheden te onderzoeken.

Hoewel er, zo benadrukt Maarten Hijink, geen blauwdruk bestaat van een Zorgbuurthuis, zijn de uitgangspunten klip en klaar: geef de ouderen de kans in beperkte groepsverbanden in hun eigen buurt te wonen, koppel een inloopt-functie aan het Zorgbuurthuis, laat de verzorging over aan vaste medewerkers met een grote mate van zelfstandigheid, betrek de buurtbewoners erbij, zoek waar mogelijk naar gecombineerde huisvesting met bijvoorbeeld studenten en schep ruimte voor dagbesteding, sociale activiteiten en recreatie.

Met andere woorden: stel alles in het werk om de ouderen zo lang en plezierig mogelijk in het Zorgbuurthuis te laten verblijven.

'Zorg is veel meer dan wassen,

aankleden en medicatie verstrekken. Zorg draait ook en vooral om het welzijn en de kwaliteit van het leven.'

De SP schreef het plan op basis van onderzoek, werkbezoeken en gesprekken met woningcorporaties, zorgorganisaties, wetenschappers, wijkverpleegkundigen, verzorgenden en verpleeghuispersoneel. Zorgverleners en -bestuurders, architecten en hoogleraren dachten mee met de SP. Alle betrokkenen zien in het Zorgbuurthuis ook een oplossing voor eenzaamheid en isolement onder ouderen en bovendien een verlichting van de druk die mantelzorgers vaak voelen.

De financiële onderbouwing is door het Centraal Planbureau als haalbaar ingeschat. De financiering van het Zorgbuurthuis wil de SP uitsluitend vanuit de Wet langdurige zorg laten verlopen. Een en ander vergt een andere inrichting van het zorgsysteem, dat hierdoor minder ingewikkeld en bureaucratisch zal worden. De indicatiestelling haalt de SP weg bij het CIZ en de gemeenten, om dat voortaan over te laten aan de zorgverleners. Budgetten worden verstrekt op basis van groepsgrootte, in combinatie met vaste normen voor de personele bezetting.

De ontwikkeling en het beheer van de Zorgbuurthuizen komt in handen van corporaties; beleggers en vastgoedmaatschappijen worden buiten de deur gehouden. Het in 2010 opgeheven College Bouw Zorginstellingen moet weer terugkeren en de gezamenlijke Zorgbuurthuizen krijgen een apart en overkoepelend ondersteuningsteam, dat met een eerste subsidie van honderd miljoen euro uit de startblokken kan schieten. Kernachtig samengevat stelt de SP dat het Zorgbuurthuis collectief door de samenleving moet worden georganiseerd.

Maarten Hijink

ARGENTINIË: LINKSAF TEGEN DE STROOM IN?

Terwijl Latijns-Amerika steeds meer in de greep van rechts raakt, komt de tegenbeweging ook weer op stoom. De straatprotesten in Chili en Ecuador domineren het nieuws en in Argentinië wonnen de gematigd linkse Peronisten de voorronde van de presidentsverkiezingen van de rechtse president Macri. Gaat Argentinië het redden?

IN OKTOBER RAAKTE een aanzienlijk deel van de arme bevolking in de hoofdstad Buenos Aires in de problemen door overstromingen na heftige regenval. SP'er van Argentijnse afkomst Alejandra Slutzky ging er helpen: 'Het is echt vreselijk, de mensen in de armste wijken hebben al bijna niks en zelfs dat verliezen ze nu.' Zij ziet sowieso de gevolgen op straat van de economische crisis en jarenlang rechts beleid: 'De straten zijn bezaaid met bedelende vrouwen, mannen en kinderen, gehandicapten – overal word je aangeklampt.'

Eind oktober, als deze Tribune wordt gedrukt, kiezen de Argentijnen een nieuwe president. Alberto Fernández is de kandidaat van de centrumlinkse Peronisten, de partij van Macri's voorganger Christina Kirchner. Zij vergezelt hem nu als sidekick en beoogd vicepresident. Tegen alle verwachtingen in behaalde het duo een klinkende overwinning in de voorverkiezingen in augustus.

Voor de negende keer failliet

Spannende tijden voor Argentinië, dat sinds 2018 – weer – in een economische crisis verkeert. Direct nadat de zakenman en huidige president Macri de voorverkiezingen verloor, kelderden de beurzen en daalde de peso. Het tekent de onmacht van een land als Argentinië in deze wereld. Voor de negende keer dreigt het land failliet te gaan.

Slutzky: 'Al tientallen jaren hangt Argentinië in de strop van hedgefondsen en andere buitenlandse schuldeisers. Vorig jaar zakte de economie in en dreigde het land de verplichtingen al niet meer te kunnen voldoen. Macri wist toen de hoogste IMF-lening ooit binnen te slepen: 56 miljard dollar. Indrukwekkend, maar dat geld wordt niet in de Argentijnse economie gepompt. Er worden geen bruggen of huizen van gebouwd, het leidt niet tot hogere productie of omzet, laat

staan tot meer koopkracht. Integendeel, het gaat direct naar buitenlandse schuldeisers en is bovendien een lening onder de bekende IMF-voorwaarden: snoeien in de overheidsuitgaven.'

Weerstand tegen extreemrechts

Het is maar de vraag of de Peronisten dit op kunnen lossen. Voordat Macri aantrad, is Kirchner twaalf jaar president geweest en ook zij kon dit tij niet keren en de armoede niet laten verdwijnen. Argentinië heeft een economie die afhankelijk is van export. De exportproducten (voornamelijk vlees, graan en soja) zijn onder invloed van de globalisering dramatisch in prijs gekelderd. Daarbovenop werd de regering-Kirchner geteisterd door corruptieschandalen. De terugkeer van de Peronisten is verrassend, zeker nu in buurland Brazilië, met vergelijkbare problemen, juist de extreemrechtse president Bolsonaro aan de macht kwam. Waarom gebeurt zo iets in Argentinië niet?

Dat zou weleens te maken kunnen hebben met de sociale bewegingen, die in Argentinië meer dan in Brazilië hun plaats hebben weten op te eisen, meent Alejandra Slutzky. De wekelijkse protesten op de Plaza de Mayo door moeders van vermisten tijdens de dictatuur; de vele sociale initiatieven om de armoede te verzachten tijdens de crisis van 2001; de recente massale demonstraties van vrouwen die onder meer het recht op abortus opeisen. Zulke bewegingen voeden de weerstand van de maatschappij tegen extreemrechts. Zien de Peronisten zich gedwongen door de schuldeisers om door te gaan met het afbraakbeleid en bijvoorbeeld olievelden in de uitverkoop te doen, dan zal het geloof van de verarmende bevolking in de belofte van links schade oplopen. En zou ook daar die weerstand weleens gebroken kunnen worden. •

tekst Daniël de Jongh & Diederik Olders

foto Coope Paulo Freire / WikimediaCC

VOÛH WAT HOGT WAT?

Veel SP'ers gaan tien keer liever de barricades op dan urenlang weg te kwijnen in een raadszaal. Maar kom bij SP-gemeenteraadslid en Tribuneredacteur Lesley Arp niet aan met het verhaal dat de raad saai is. Terugblik op een week van ongekende chaos in de Haagse lokale politiek. Waarin het OM het stadhuis binnenviel, twee wethouders het veld moesten ruimen en – als klap op de vuurpijl – de burgemeester via Instagram haar functie neerlegde.

DINSDAG 1 OKTOBER INVAL IN HET IJSPALEIS

Terwijl mijn stad zich opmaakt voor het boerenprotest, neem ik de trein richting De Moed, het landelijk partijbureau in Amersfoort. Een collega appt mij een linkje. “Rijksrecherche onderzoekt werkkamers en woningen Haagse wethouders”, aldus het Openbaar Ministerie. De verdachten: Richard de Mos en Rachid Guernaoui, allebei wethouder namens lokale partij Groep de Mos. De verdenking: ambtelijke corruptie, omkoping en schending van het ambtsgeheim. Hoewel de verdachten onschuldig zijn tot het tegendeel is bewezen, doemt onvermijdelijk toch het beeld op van Den Haag als bananenrepubliek. Een uur later zit ik – samen met tientallen joelende boeren – in de trein terug naar Den Haag voor een spoedoverleg. Eenmaal aangekomen in het steriel witte Haagse stadhuis, in de volksmond ‘het IJspaleis’, leer ik dat de wethouders door de burgemeester is verzocht tijdelijk hun functie neer te leggen. Hoewel veel details over het OM-onderzoek nog onbekend zijn, meldt een persofficier aan de NOS dat het onder meer om nachtontheffingen

in de horeca gaat. Naast de wethouders is ondernemer Atilla A. verdachte, eigenaar van zalencentrum Opera en prominente sponsor van Groep de Mos. Voor menig Haags raadslid geen onbekende naam. Alle reden voor een kleine reconstructie.

Politieke voorstellen met het doel om zijn sponsors te paaien (of zoals de lokale politicus het zelf het liefst noemt: ‘ombudspolitiek’) waren De Mos immers niet vreemd. Zo kwam de ras-Hagenees krap een jaar voor de monsterzege van zijn partij met een motie om voor Opera een nachtontheffing te regelen. ‘Cliëntelisme’, oordeelde een van mijn voorgangers in de raad, Bart van Kent, destijds. De schijn van belangenverstremgeling rond het ex-PVV-Kamerlid was zo groot dat formateur Hans Wiegel in 2018 een hele alinea in het twee pagina's tellende eindverslag aan integriteit wijdde. ‘Het is heel belangrijk dat er nooit een zweem van belangenverstremgeling is’, verkondigde de lokale D66-lijsttrekker en kersverse coalitiegenoot van De Mos. Toen de coalitie nog amper een jaar op het pluche zat, werd bekend dat Opera twee van de vijf vrijgegeven nachtontheffingen had binnengeharkt.

Bij de oppositie gingen de alarmbellen rinkelen, maar De Mos hield vol dat er geen vuiltje aan de lucht was.

Terwijl deze herinneringen als puzzelstukjes op hun plek vallen, dringt ook tot ons door hoe ongekend de OM-inval in het stadhuis is. Nadat de batterij van mijn mobiel is leeggezogen door de vele telefoontjes en berichten, haal ik een frisse neus met onze fractievertegenwoordiger. Buiten zwermt de pers om het IJspaleis. Na een snelle hap schuif ik aan bij alweer een tweede spoedoverleg met fractievoorzitters. We spreken af om de volgende dag in debat te gaan over de collegecrisis.

WOENSDAG 2 OKTOBER DOEK VALT VOOR HAAGS COLLEGE

Nadat we in de fractie de laatste hand hebben gelegd aan mijn inbreng voor het spoeddebat, drink ik thee met een oude bekende. Alweer groot nieuws via de app: de coalitiegenoten van De Mos (D66, VVD en GroenLinks) trekken de stekker uit de samenwerking. In het stadhuis gonzen er geruchten over een motie van wantrouwen aan het adres van wethouders De Mos en Guernaoui. Dat jezelf moeten verdedigen in een strafrechtelijk onderzoek niet samen kan gaan met het besturen van onze stad, staat voor onze fractie als een paal boven water. Maar waarom grepen de coalitiepartners niet eerder dit jaar in, toen de schijn van belangenverstremgeling er al duimendik bovenop lag? Het is de hamvraag in mijn betoog, dat ik die avond wat haastig voorlees voor een muur van camera's. Door-

Opeens ben je onderdeel van een landelijk mediacircus

fotomontage SP

Het knetterde in het IJspaleis.

Waarom grepen de coalitiepartners niet eerder in, toen de schijn van belangenverstrengeling er al duimendik bovenop lag?

dat ik in juli de enige Haagse SP-zetel heb overgenomen van mijn voorganger Hanne Drost is dit pas mijn vierde raadsvergadering. En dan ben je opeens onderdeel van een landelijk mediacircus...

Rond middernacht is het einde van het debat nog niet in zicht. Op mijn vraag hoe de coalitiegenoten terugkijken op hun eigen rol in de nachtontheffingenkwesie volgen steevast vlakke antwoorden: 'Integriteit is heel belangrijk.' 'Er is een goed gesprek gevoerd.' Het zit mij niet lekker dat de twee verdachte wethouders het toneel moeten verlaten zonder dat ik een greintje zelfreflectie heb bespeurd bij de andere coalitiepartijen. Op de valreep dien ik, om twee uur 's nachts, met acht oppositiecollega's een voorstel in om het integriteitsbeleid in dit stadhuis te evalueren. Het voorstel haalt het. Net als de motie van GroenLinks,

waarmee het vertrouwen in de verdachte wethouders wordt opgezegd. Voor de man die onze lokale politiek zo wist op te schudden is het doek gevallen.

Korte nabeschuiving met fractievertegenwoordiger, wetende dat over een paar uur een nieuw politiek heet hangijzer op ons wacht. Want op 3 oktober presenteert de Onderzoeksraad voor Veiligheid zijn conclusies over de uit de hand gelopen jaarwisering 2018/2019, waarbij Scheveningen na de ontsteking van het traditionele vreugdevuur op het strand werd bedolven onder een vonkenregen.

DONDERDAG 3 OKTOBER BURGEMEESTER VOOR HETE VUREN

Met kleine oogjes aan het werk in de fractiekamer. Het OVV-rapport is, zoals vrijwel ieder Haags raadslid al verwachtte,

vernietigend over de rol van de burgemeester in het vurende bacale. Mijn fractie maakt zich op voor alweer een pittig raadsdebat dat over een week gepland staat.

ZONDAG 6 OKTOBER INSTA-AFSCHIED

Afdelingsbarbecue in ons pandje. Het pokkenweer mag de pret niet drukken. Als de aanwezige aspirant-partijvoorzitters Jannie Visscher en Patrick van Lunteren over een paar minuutjes onze afdeling zullen toespreken, klinkt er geroezemoes in het pand. 'Krikke treedt af', hoor ik. Opmerkelijk: het is de eerste keer dat een burgemeester haar ontslag indient via een Instagram-filmpje. En zo schrijft mijn stad voor de tweede keer in een week geschiedenis. •

tekst Lesley Arp
illustratie Nenad Mečava

LINKSVOOR **'ER IS ZOVEEL AAN DE HAND IN DE WERELD'**

Arina Amma (19) is actief in twee SP-afdelingen tegelijk. Ze zit in het afdelingsbestuur in Vlaardingen, haar woonplaats. Daarnaast is ze actief voor ROOD in Rotterdam, de plaats waar ze studeert. 'Ik wil de wereld veranderen. Het is onvoorstelbaar dat sommige mensen meer hebben dan ze ooit kunnen uitgeven, terwijl zoveel anderen niet eens voldoende hebben voor hun basisbehoeften.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Hoelang ben je al lid van ROOD en de SP?**
'Sinds 2017. De gemeenteraadsverkiezingen kwamen eraan en een vriendin reageerde regelmatig kritisch op een extreemrechtse Vlaardingse kandidaat op Facebook. ROOD vond dat leuk en nodigde haar uit om kennis te maken. We gingen samen en zijn allebei gebleven.'

› **Wat studeer je?**
'Geneeskunde. Net begonnen, maar het is heel leuk. In de derde week stonden we al in de snijzaal. Dat was wel even gek, snijden in geprepareerde lichamen. Het ruikt er ook best apart. Maar het went snel. Na een kwartiertje vond ik het eigenlijk heel interessant.'

› **Wat brengt de kapitalist in jou naar boven?**
'Ik hou van kleding en winkelen. Maar omdat de mode-industrie klimaatvervuilend is en drijft op uitbuiting, probeer ik wel minder te kopen. Ik kies ook steeds vaker voor tweedehands. Mijn laatste aankoop? Een heel leuk bloesje met tulpen erop, gekocht bij zo'n vintage kilo-sale: een soort rondtrek-

kende markt met vooral kleding uit de jaren zeventig en tachtig.'

› **Wat is je favoriete plek op de wereld?**
'Mijn eigen kamer, hier bij mijn ouders in Vlaardingen. En als goede tweede Noorwegen. Ik heb familie in Oslo. Echt een leuke stad: heel kalm en vriendelijk. Ik ben ook een keer naar de fjorden geweest, die zijn supermooi!'

› **Je komt uit een internationale familie?**
'Ja, mijn familie komt uit Koerdistan. Een klein deel van mijn familie woont daar nog, anderen zijn gevlucht. Naar Engeland, Noorwegen, Frankrijk en Nederland. De achtergebleven familieleden wonen gelukkig niet in het gebied dat nu wordt gebombardeed. Maar ik volg het nieuws natuurlijk wel, het is beangstigend. Ook ben ik in april naar de Vredesdag geweest. Dat we dat als SP organiseren vind ik heel tof. Voordat ik bij de SP zat, wist ik eigenlijk niet eens hoeveel Nederland bijdraagt aan de wapenindustrie. Er is zoveel aan de hand in de wereld: we moeten mensen echt wakker maken.'

> MIDDELBURGS SP-INITIATIEF VERGROOT BEWUSTWORDING

Het liep niet direct storm, toen de SP Middelburg raadsleden uitnodigde voor een experiment om twee weken rond te komen van 50 euro. Van de niet-SP'ers meldden zich er slechts twee. Toch noemt SP-fractievoorzitter Petroesjka Sterk de actie geslaagd. 'Het gaat om bewustwording. Veel raadsleden praten over hoe het is om van het minimum rond te komen, sommigen zeggen zelfs dat het wel meevalt.' Sterk wil maar zeggen: het valt dus niet mee. 'Het doet veel met je, meer dan je zou verwachten. Een deelnemer kwam erachter dat je niet vooruit kunt plannen, bijvoorbeeld door iets groot in te kopen omdat het in de aanbieding is. Een ander voelde voor het eerst hoe het is om naar de voedselbank te gaan, in de rij te gaan staan en maar af te moeten wachten wat je aangereikt krijgt. En zelf merkte ik: als je naar de huisarts gaat en die wil je doorverwijzen naar een specialist, dan ga je 'm knijpen.' De Middelburgse SP gaat de ervaringen bundelen en aanbieden in de raad. 'Er staat hier een bezuiniging op de rol van 6 miljoen op de Wmo. Ik hoop dat de ervaringen eraan bijdragen dat steeds meer raadsleden over dat soort zaken gaan zeggen: ho, dat laten wij niet gebeuren.'

foto G.H. Brand

Petroesjka Sterk

foto Marij Feddema

> KEU-RIG ONDERKOMEN VOOR OUDEREN

Goed nieuws voor de biljartende, kaartende en koffiedrinkende ouderen in Lent. Dankzij de SP hoeven ze niet meer zoals op de foto met de keu tegen de muur te biljarten, of bijeen te komen in een kille zaal op de eerste verdieping in De Spil. De locatie was al heel lang een hangplek voor ouderen, maar werd steeds meer ingericht als sportlocatie. Behalve voor de biljartsport dan. Samen met SP-gemeenteraadslid Marij Feddema zetten ze hun troosteloze situatie op de kaart – en op de foto. Nu heeft de wethouder een verhuizing toegezegd naar de Open Hof, waar een betere ruimte beschikbaar is.

> SP VOORKOMT SCHULDEN

De Nijmeegse SP-wethouder Renske Helmer organiseert laagdrempelige hulp voor Nijmegenaren met geldzorgen. Zij kunnen vrijblijvend bij de gemeente langskomen voor advies. Bijna 13.000 Nijmegenaren hebben een laag inkomen, veel van hen hebben schulden. Helmer: 'Veel mensen schamen zich voor hun financiële problemen en vinden dat ze het zelf moeten oplossen. Vaak wachten ze jaren voor ze bij hulpinstanties aankloppen. De schuld is dan inmiddels flink gegroeid. Dat willen wij voorkomen.'

> LANDELIJKE STAKINGEN IN ZIEKENHUIZEN EN ONDERWIJS

November zal in het teken staan van grote stakingen. Eerst zijn de leraren aan de beurt. Nog altijd zijn de tekorten schrijnend. Scholen schrappen lessen en er wordt zelfs geopperd om dan maar ouders voor de klas te zetten en webcamlessen op te zetten. De leraren verdienen respect – en op 6 november eisen ze het op. De SP steunt ze. SP-Tweede Kamerlid Peter Kwint roept leraren op hun verhalen aan hem te sturen, zodat hij hun stem ook in de Tweede Kamer kan laten horen.

Laat hier je verhaal horen: sp.nl/onderwijsverhaal

Op 20 november is er een landelijke stakingsdag in de ziekenhuizen. Wees gerust, spoedeisende hulp gaat door. Ziekenhuispersoneel staakt niet zomaar. Er wordt steeds meer flexibiliteit van hen geëist. Ze willen een fatsoenlijke loonsverhoging, betere rust na nachtdiensten en maatregelen om de werkdruk te verlagen. Er wordt verwacht dat zo'n 200.000 mensen, in meer dan tachtig niet-academische ziekenhuizen, gaan staken. De SP steunt de ziekenhuismedewerkers; lokaal gaan SP-afdelingen aan de slag om die steun uit te spreken.

> WARMTEBEDRIJF-FIASCO

Een financiële catastrofe van vierhonderd miljoen euro. Het college van Rotterdam heeft de gemeenteraad verschillende keren verkeerd, onvolledig en te laat geïnformeerd over de pogingen het eigen Warmtebedrijf te redden. Dat concludeerde de Rotterdamse Rekenkamer maandag 30 september in een vernietigend rapport over hoe de gemeente het Warmtebedrijf aanstuurde. De Rotterdamse SP-fractie wil zo snel mogelijk een raadsenquête over het debacle. SP-fractievoorzitter Aart van Zevenbergen: 'Dit is een gevolg van ongeremd marktdenken, waarbij de lusten in de zakken van de energieboeren vloeien en de lasten voor rekening komen van de gewone Rotterdammer. Het zegt veel over de rechts-populistische en liberale bestuurders van de laatste 15 à 20 jaar in Rotterdam. Het college van Rotterdam moet stoppen met bv'tje spelen.'

PRIKBORD@SP.NL

of stuur een brief naar Redactie Tribune •
Snouckaertlaan 70 • 3811 MB Amersfoort

LOONREDE

Natuurlijk moeten de salarissen direct gekoppeld worden aan de economische groei. Echter, in de Loonrede wordt ook gemeld dat het overgrote deel van de gemaakt winsten verdwijnt in de zakken van de allerrijksten/aandeelhouders. Het lijkt daarom misschien een prima in steek van de SP om via een looneis te komen tot een rechtvaardige verdeling van de met de hogere economische groei gegenereerde winsten. Echter, dan wordt juist de salarisbetaler/werkgever (die daardoor direct een negatieve SP-smaak in de mond krijgt!) met extra productiekosten geconfronteerd, terwijl het hogere besteedbaar inkomen van zijn werknemer via een omweg toch weer in de zakken allerrijksten/aandeelhouders terecht komt. Een voorbeeld van een dergelijke omweg: de huidige huizenprijzen zijn gebaseerd op het besteedbaar inkomen van de koper en hebben totaal niets te maken met de actuele waarde/bouwkosten. Ook de stijging in zorgkosten verdwijnt in de zakken van zorgondernemers en farmaceuten. Pensioenen, ook zo'n schokkend voorbeeld.

Met andere woorden, op termijn zal deze looneis (eventuele loonsverhoging) zeker stemmers naar de SP lokken. Maar zonder een rem op het wegvloeiën van deze gelden naar de verkeerde bankrekeningen worden wij als land er geen snars beter van.

Erik van der Veer, Oud Beijerland

De SP is om twee redenen voorstander van hogere lonen. Allereerst omdat de winst wordt gemaakt door de medewerkers. Zij behoren daar dan ook een behoorlijk (en groter) deel van te krijgen. Uit onderzoek van ons wetenschappelijk bureau is gebleken dat die winst niet naar investeringen en niet naar de medewerkers is gegaan, maar vooral naar de aandeelhouders. De uitkeringen aan aandeelhouders van bedrijven zijn sinds 1980 tien keer zo hard gestegen dan de lonen van de medewerkers. Tweede reden waarom de lonen wat ons betreft moeten stijgen is, omdat je van je verdiende loon fatsoenlijk moet kunnen leven. U geeft aan dat een eventuele stijging van de

lonen tot irritatie bij de werkgevers zal leiden. Uiteraard, maar dat mag ons er niet van weerhouden ons rechtvaardig deel op te eisen. Daarnaast geeft u aan dat een stijging van het loon (via een omweg) in de 'verkeerde zakken' terecht komt. U merkt, met vele anderen, terecht op dat onder andere de lasten van wonen en ziekte blijven stijgen. Maar ook dat mag ons niet weerhouden van de strijd voor hogere lonen. Tegelijkertijd maken wij al langer duidelijk dat de woonlasten en ziektekosten omlaag kunnen en omlaag moeten. Alleen ons standpunt uitdragen in de Tweede Kamer is niet genoeg. Daarom zullen wij ook op (in ieder geval) deze drie onderwerpen (loon, wonen en zorg) campagnes starten om de druk op de beslissers op te voeren. Wij hopen dat we dan op uw steun kunnen rekenen en dat u daar ook mee gaat doen.

Ruud Kuin, hoofd Wetenschappelijk Bureau SP
(op verzoek van de redactie)

DOORLOPENDE MACHTINGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v _____
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Tribune november 2019

Stuur deze bon in een enveloppe zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

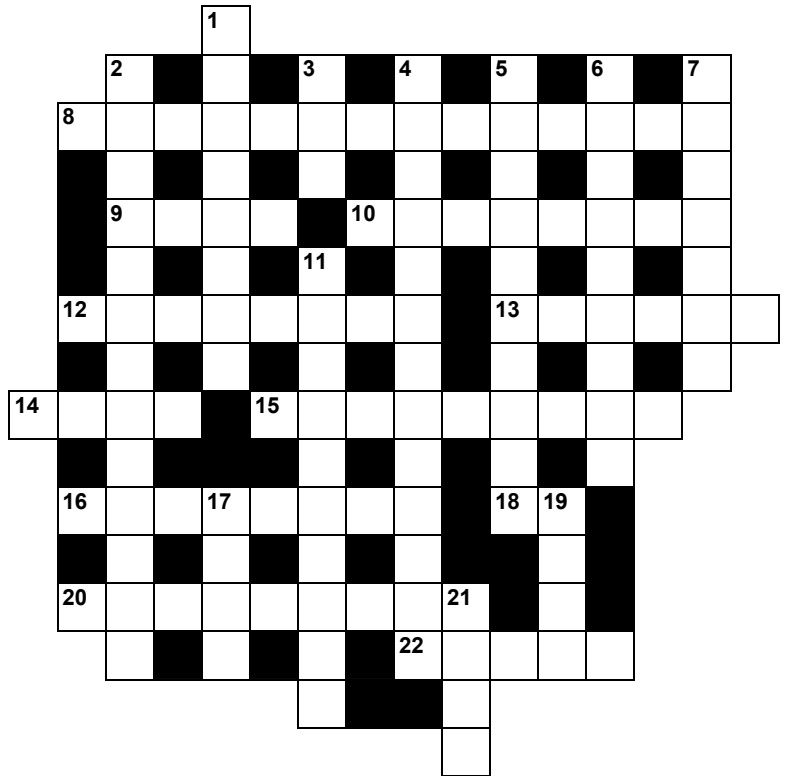
CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 8 Het milieu geeft via de VN onvoldoendes aan de mensheid. (14)
- 9 Boomschors is handig voor wijnflessen. (4) - 10 Liefje van kip met n t iets meer beweegruimte. (8) - 12 www.spin.nl. (8)
- 13 Barbier velt ook bomen. (6) - 14 Type sportauto? (4)
- 15 Agrarische (en schietgrage) familie van de bladblazer? (9)
- 16 Offreert na de maaltijd  ok nog eens minstens 5% nuttige informatie. (8) - 18 Turks politieonderdeel. (2, afk) - 20 Militaire recensenten. (9) - 22 Met lichamelijke oefening kom je hoger op de ladder. (5)

Verticaal

- 1 Met grof geweld de pui van uw computergeheugen inbeuken. (8)
- 2 Quasimodo hangt aan de bel over misstanden. (13) - 3 Nuttig voor warrig haar, daar op de berg. (3) - 4 Insekt neemt deel aan religieuze optocht. (13) - 5 Zegeltjes plakken? Dan heeft u deze wegwijzer nodig. (10) - 6 Verdwaalde Europeaan zal het hier wel koud hebben. (9) - 7 Ze zijn duo's, beweren ze. (7)
- 11 Hersenspinsel van menig man. (10) - 17 Wel  rg droge gerst. (4) - 19 Draai rond, dat stuur! (4) - 21 Sinterklaasvoedsel? (4)

Henry en Lucas,   FLMW 2019

BEELDSPRAAK

Opdracht:

In beeldspraak zitten elementen van o.a. rebus en crypto die tezamen de oplossing geven: een citaat van een bekend politicus. Destilleer met behulp van de Hints de juiste woorden uit de tabel met plaatjes. Hiervoor gebruikt u de aanwijzingen die tussen haakjes staan. Meerdere aanwijzingen worden gescheiden door een ‘ ; ’ puntkomma. **Voorbeeld:** als de afbeelding (van een) ‘huis’ is, en achter de hint staat: (h=b) dan is het woord ‘buis’. De meeste hints hebben met politiek te maken. De 21 woorden van de citaat-oplossing kunt u naar de redactie sturen. Graag citaat  n geciteerde. Veel puzzelplezier.

Hints:

- 1-1 Of ... niet?
- 1-2 Onderdeel Amsterdamse burgermoeder? (-h)
- 1-3 Narendra Damodardas Modi (+na)
- 1-4 In een oude TV-serie was het ‘Alias Smith & ...’.
- 1-5 Alsof boeren naar het Malieveld zo’n ding niet omver rijden? (k=b)
- 1-6 Wie anders, dezer dagen?
- 1-7 In de Kamer zijn ze ook wel eens te lang (maar niet snel rood). (-t)
- 2-1 Nee hoor, ik zeg slechts: ‘herfst’ . (h+; ei=e)
- 2-2 Opgevolgd door Kajsa Ollongren. (-l)
- 2-3 Gedoogrelatie Van Der Staaij.

- 2-4 Weer eens iets anders dan de Kamer. En zo veel ook! (t=ew)
- 2-5 ‘Business Class’ op 19 mei 2019. (som+; x=g;r=n)
- 2-6 Niet nodig om sommige politici aangebrand te krijgen. (p=d)
- 2-7 In de tijd van Frans Hals waren ze niet te missen. (k=v)
- 3-1 Een Vietnam (anti-oorlogs) poster vroeg: ‘WHY?’
- 3-2 Soms krijgt iemand dit van ‘symboolpolitiek’ (in het AD). (-s)
- 3-3 ‘Pers en Prent’ heeft er een (spot)prijs voor. (-kt)
- 3-4 Staat vaak op een kier, in de politiek. (-ur)
- 3-5 Overwerk, nachtdiensten, en publiekelijk geweld. (+k)
- 3-6 ‘Politiek hier, op het toilet of in bad [uit 2011].’ (d=n)

OPLOSSING CRYPTOGRAM OKTOBER 2019

Horizontaal: 3) Adamskostuum 6) F hn 8) Blijdorp 11) Afslag 15) Een hoge ome 16) Inleiding 17) Ruwweg 19) Stamboom 21) Fret 23) Lezerspubliek 24) Nel 26) As 27) Doofpot.

Verticaal: 1) Landbouwers 2) Vuilnisbak 4) Kop 5) Tafel 7) Haantje 9) Legpuzzel 10) Rie 12) Belofte 13) Pissebed 14) E-nummer 18) Gepast 20) Aaipees 22) TL 25) Gok.

OPLOSSING SO DIE NIEMEN

Traan; Golf; Draagbaar; Monster. Woorden Verticaal links-naar-rechts: Kussen; Raad; Sirene; Ring; Kop; Arm; Punt; Toets; Toeter; Griep; Lam; Tong.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
B	R	O	E	I	K	A	S	G	A	S	S	E	N

De winnaar van de oktoberpuzzel 2019 is Varno Morseld uit Goirle

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze v or 20 november naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl

Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

